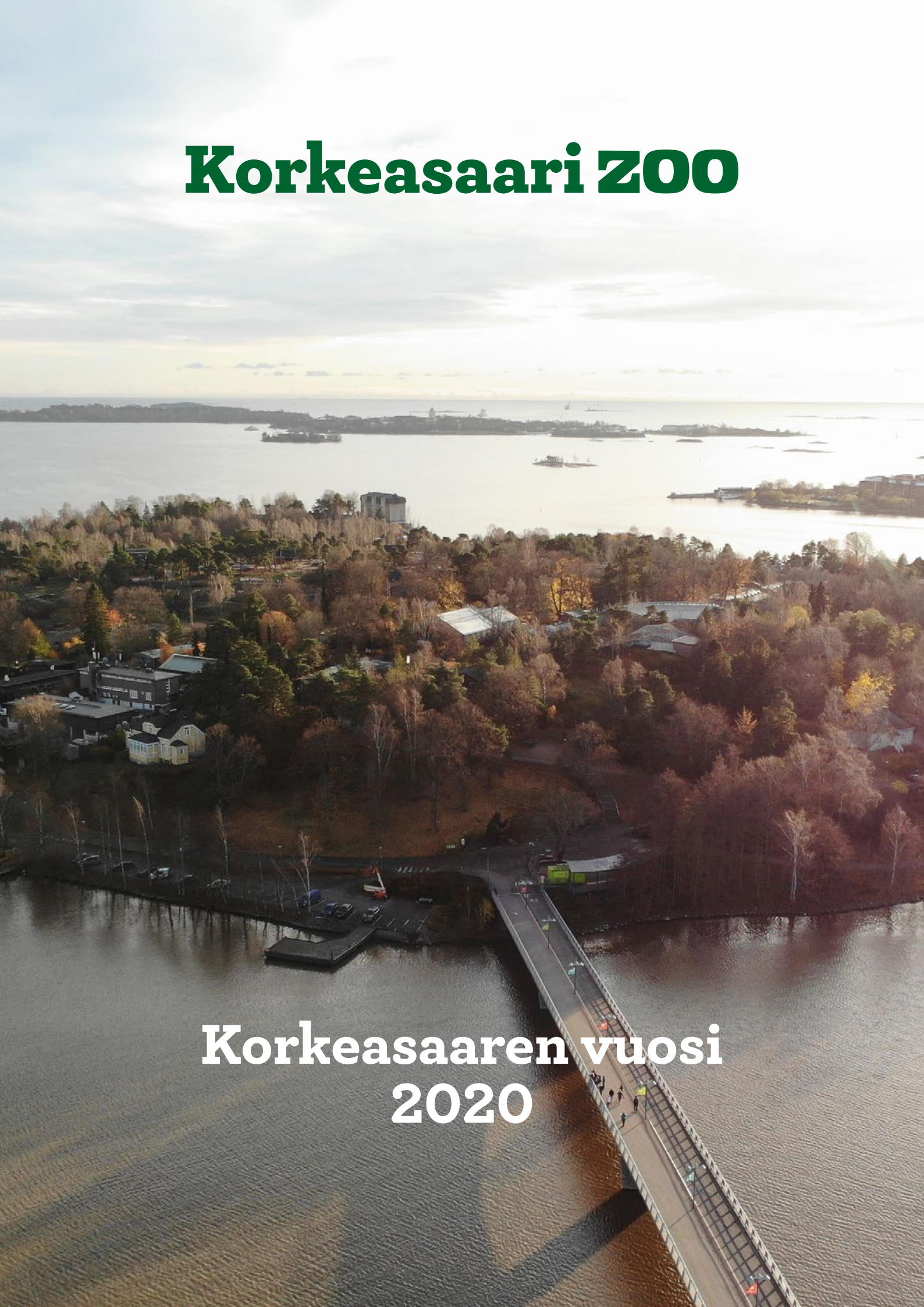


# Korkeasaari ZOO

Korkeasaaren vuosi  
2020





# Sisältö

<b>Eläintarhan vuosi</b>	<b>5</b>	<b>Innostamme osallistumaan ja oppimaan</b>	<b>38</b>
<b>Korkeasaaren arvot</b>	<b>9</b>	Yleisöohjelma	38
<b>Jokainen eläin on tärkeä</b>	<b>10</b>	Tapahtumat	39
Eläinten saarella asuu yli 2000 eläintä	10	Opastukset ryhmille	40
Saapuneet	12	Näyttelyt	40
Lähteneet	12	Asiakkaiden koronaturvallisuus	41
Poistuneet	13	<b>Vaikuttavaa viestintää</b>	<b>42</b>
Syntyneet	13	Korkeasaari medioissa	42
Kansainväliset vastuuroolit lajien suojelussa	14	Korkeasaaren omat kanavat	44
<b>Eläinten hyvinvointi</b>	<b>16</b>	Livelähetykset	45
Ravinto	16	<b>Elämme niin kuin opetamme</b>	<b>46</b>
Ympäristö	17	<b>Uudistamme ja rakennamme</b>	<b>48</b>
Virikkeet	18	<b>Houkutteleva ja eläinvoimainen osa Helsinkiä</b>	<b>50</b>
Koulutus	19	Asiakkaat ovat ystäviämme	51
<b>Tutkimusta eläinten hyväksi</b>	<b>20</b>	<b>Korkeasaaren eläintarhan säätiön organisaatio</b>	<b>54</b>
Eläinten hyvinvoinnin tutkimus	20	Säätiön johto	54
Villieläinten ja luonnon tutkimus	22	Korkeasaaren henkilökunta	55
Julkaisut	23	Kohti Suomen parasta työpaikkaa	56
<b>Suojelu on yhteistyötä</b>	<b>24</b>	Koronan vaikutukset työntekoon	57
MetsäpeuraLIFE	26	Säätiön talous	58
Lumileopardin suojelu	27	Kiitos yhteistyöstä!	59
Saimaannorpan suojelu	28		
Villieläinsairaala	30		
<b>Uusi sukupolvi luonnonsuojelijoita</b>	<b>32</b>		
Luontokoulu Arkki	32		
Retkiä Korkeasaareen	33		
Koululaisten opetustapahtumat	34		
Tehtäviä etäkoululaisille	35		
Etäkevätretki	35		
Kesäleirit	36		
Varhaiskasvatus ja esiopetus	36		
Kansainvälinen yhteistyö	37		
Verkostot Suomessa	37		







## Eläintarhan vuosi

Koko vuotta leimasi ennen kaikkea koronapandemia, joka vaikutti monin tavoin Korkeasaaren toimintaan. Eläintarha oli yleisöltä suljettuna 2,5 kuukautta keväällä ja jälleen joulukuussa. Toimintaa jouduttiin muokkaamaan monin tavoin, jotta turvavälit säilyivät ja ruuhkia vältettiin. Yleisöohjelma järjestettiin pienille ryhmille, luontokoulu oli entistä enemmän ulkotiloissa ja Kissojen Yöt muutettiin kuudeksi illaksi, jolloin yleisöä oli kerralla vähemmän.

Kevään kiinnioloaikana viestintä ja ympäristökasvatus tuotti paljon digimateriaalia, joka ilahdutti etenkin etäkoululaisia. Työmatkoja ei voinut tehdä, mutta opimme sujuvasti käyttämään etäyhteyksiä ja streamatut koulutukset ja kongressit olivat entistä suuremman joukon tavoitettavissa.

Monet muutoksista osoittautuivat niin hyviksi, että kokemusta voidaan hyödyntää myös epidemian jälkeen. Mitä ilmeisimmin onnistumiset ovat välittyneet myös yleisölle, koska Korkeasaari saavutti ensimmäistä kertaa ykkössijan vapaa-ajankohteiden vertailussa. Yleisöäkin oli ennätyslisen paljon marraskuussa ja myös tammi- ja lokakuu olivat poikkeuksellisen vilkkaat.

Korona hiljensi myös eläinliikenteen ja hankaloitti siten suojeleuhjelmien toteutumista. Eläimiä kuitenkin saapui ja lähti myös tämän vuoden aikana. Metsäpeurojen luontoonpalautushanke jatkui kotimaassa, mutta ulkomaille kenttätöihin ei tänä vuonna voinut lähteä. Suojeluprojekteille ei kerätty rahaa yhtä paljon kuin edellisellä vuonna, mutta huomioiden vuoden vaikeudet yli 70 000 euron lahjoitussumma on varsin hyvä. Surullisiakin eläintapahtumia koettiin, kun laajan yleisön hurmannut saimaannorppa ja poikkeuksellisen pitkän elämän elänyt Coco-laiskiainen menehtyivät.

Kiinniolo ja matkailijoiden pieni määrä Helsingissä tekivät ison loven Korkeasaaren talouteen. Isoimmat säästöt toteutettiin rakennushankkeita siirtämällä ja vähentämällä markkinointia. Korkeasaari sai valtion kustannustukea paikkaamaan tulonmenetystä. Koko henkilökunta voitiin pitää töissä koko vuoden ajan.

Työntekijät joutuivat työskentelemään poikkeusjärjestelyin maaliskuusta alkaen vuoden loppuun asti. Työntekijöiden eriyttäminen omiin ryhmiinsä ja yhteisten tilaisuuksien puute on ollut kuormittavaa ja kolaus yhteishengelle. Kenelläkään ei kuitenkaan todettu koronaa – ei työntekijöillä, eikä eläimillä.

### Sanna Hellström

Korkeasaaren eläintarhan säätötoimitusjohtaja





# HALUAMME PAREMMAN MAAILMAN VILLIELÄIMILLE

## INNOSTAMALLA

### Vierailemaan

Korkeasaari on Suomen johtava vapaa-ajankohde, jossa viihtyy kaikkina vuodenaikoina.

### Oppimaan

Teemme luonnon monimuotoisuuden ymmärrettäväksi ja kerromme villieläinten vähenemisen syistä.

### Osallistumaan

Kannustamme vierailijoitamme toimimaan luonnon hyväksi.



## SUOJELEMALLA

### Korkeasaarella

Suojelemme eläinlajeja kasvattamalla niitä Korkeasaarella ja ylläpitämällä Villieläinsairaala.

### Luonnossa

Osallistumme eläinlajien suojeluun niiden elinalueilla, osana eläintarhojen ja suojelujärjestöjen verkostoa.

### Tutkimalla

Teemme eläinten hyvinvointia, lajiensuojelua ja eläintarhakokemusta edistävää tutkimusta.

## VÄLITTÄMÄLLÄ

### Eläimistämme

Jokaisella eläimellä on hyvä elämä Korkeasaarella.

### Työntekijöistämme

Meillä on Suomen paras työpaikka ja alamme parhaat asiantuntijat.

### Ympäristöstämme

Oma toimintamme on ekologisesti kestävä eikä kuormita ympäristöä.





Amurintiikeri

# Korkeasaaren arvot



## Eläinten hyvinvointi

Eläinten hyvinvointi on toiminnan eettinen perusta. Kohtelemme jokaista eläintä yksilönä. Huolehdimme siitä, että tunnemme hoidossamme olevien lajien tarpeet. Emme ainoastaan turvaa eläinten perustarpeita ja ehkäise negatiivisia kokemuksia (nälkä, kipu, kylmä, kuuma, stressi), vaan aktiivisesti edistämme positiivisia kokemuksia – elämisen arvoinen elämä.



## Asiakaslähtöisyys

Mahdollisuutemme on tuottaa iloa, oppia ja elämyksiä. Asiakaslähtöisyys tarkoittaa uteliasta suhtautumista ympäristöön ja sieltä saatuun palautteeseen ja ideoihin. Kaikki työntekijämme ovat arvostavat asiakkaitamme ja ovat valmiita auttamaan.



## Ekologisuus

Elämme kuten opetamme eli oma toimintamme on ekologisesti kestävä. Teemme työtä lajien suojelun hyväksi ja pyrimme vaikuttamaan asiakkaiden ympäristömyönteisyyden herättämiseksi ja kasvattamiseksi. Käytämme resursseja vastuullisesti ja pitkäjänteisesti.



## Avoimuus

Viestimme toiminnastamme avoimesti sekä Korkeasaaren sisällä että laajasti yleisölle. Kaiken toimintamme voi kertoa julkisesti.



## Oikeudenmukaisuus

Kohtelemme kaikkia vierailijoita ja työntekijöitä yhdenvertaisesti ja arvostaen.



## Taloudellisuus

Etsimme uudenlaisia tapoja toimia tehokkaasti ja käytämme resursseja harkiten.





Ankeriasmatosammakko

## Jokainen eläin on tärkeä

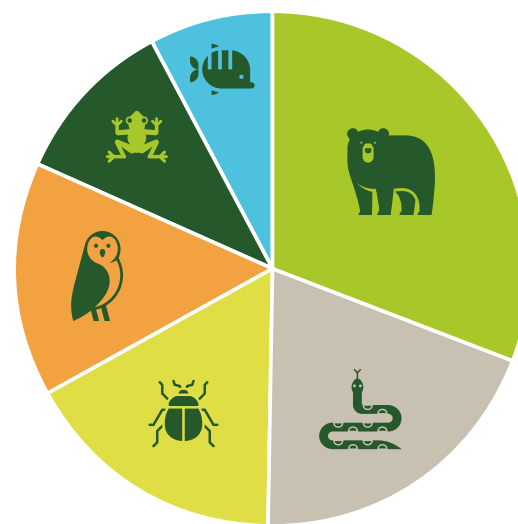
Korkeasaaren eläintarhan tavoitteena on, että työmme ansiosta eläinlajeja pelastuu sukupuutolta ja meidät tunnustetaan osaksi lajeja suojelevaa verkostoa. Osallistumme suojeluun kasvattamalla eläintarhojen suojeluohjelmaan (EEP) kuuluvia lajeja, mutta suojelutyö on paljon muutakin: ympäristökasvatusta, tutkimusta, viestintää, varainkeruuta ja yhteistyötä muiden asiantuntijoiden kanssa.

## Eläinten saarella asuu yli 2000 eläintä

Eläinlaskennassa tammikuussa 2020 Korkeasaarella oli yhteensä **155 lajia** ja **eläinyksilöiden arvioitu määrä oli 2 036**. Luvuista jätettiin pois eläinten ravinnoksi kasvatettavat hyönteiset ja akvaarioiden korallieläimet. Kansainvälisen luonnonsuojeluliitto IUCN:n luokittelusta lajeista uhanalaisia (VU-EW) on 34 %, yhteensä 37 lajia. Yleisiksi ja silmälläpidettäviksi luokitelluista lajeista 28 % eli 20 lajia on väheneviä. Korkeasaaren lajeista 30 % ei tunneta riittävän hyvin, jotta uhanalaisuusluokitus voitaisiin määrittää.

### Lajimäärät

Lajiryhmä	Lajimäärä	% lajistosta
Nisäkkäät	48	31 %
Matelijat	30	19 %
Selkärangattomat	26	17 %
Linnut	23	15 %
Sammakkoeläimet	16	10 %
Kalat	12	8 %
Yhteensä	155	



## Korkeasaaren lajien jakautuminen suojelutarpeen mukaan

Uhanalaisuusluokitus *	lajeja	% kaikista	% luokitelluista	väheneviä
LC	60	39 %	56 %	14
NT	11	7 %	10 %	6
VU	15	10 %	14 %	9
EN	12	8 %	11 %	7
CR	9	6 %	8 %	7
EW	1	1 %	1 %	0
Tieto puuttuu	47	30 %		43



### \* IUCN uhanalaisuusluokitukset:

<b>LC</b> Least Concern	elinvoimainen	<b>CR</b> Critically Endangered	äärimmäisen uhanalainen
<b>NT</b> Near Threatened	silmälläpidettävä	<b>EW</b> Extinct in The Wild	luonnosta hävinnyt
<b>VU</b> Vulnerable	vaarantunut	<b>DD</b> Data Deficient	puutteellisesti tunnettu
<b>EN</b> Endangered	erittäin uhanalainen	<b>NE</b> Not Evaluated	ei arvioitu

### LUE LISÄÄ

Suojeltuja tai pelastettuja lajeja	Lajimäärä	% lajeista
CITES-lajeja <b>1)</b>	57	37 %
Suojeluohjelma- tai kantakirjalajeja <b>2)</b>	33	21 %
Pelastettu / takavarikoitu / entinen lemmikki	34	22 %

**1)** CITES on yli 35 000 uhanalaisten eläin- ja kasvilajin kansainvälistä kauppaa koskeva yleissopimus

**2)** Lajit, joista pidetään kansainvälistä kantakirjaa tai jotka kuuluvat Euroopan eläintarhaliiton EEP-suojeluohjelmaan (EAZA Ex situ programme)



## Saapuneet

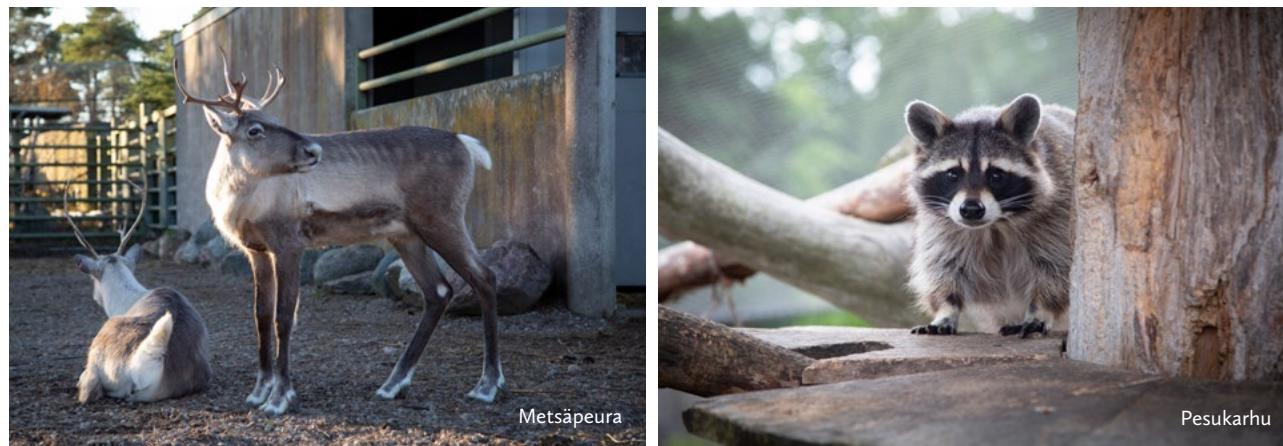
Suurin osa uusista lajeistamme ja yksilöistämme muutti trooppisiin taloihin. Saimme Amazonian apinakäytävälle uuden kultaleijonatahariininaaraan ja -uroksen, pikkumarmosettinaaraan ja keisaritamariininaaraan. African puolelle muuttivat uusina lajeina huiluharakkatasku, kyläagamat, afrikanrukoilijasirkat, jättiläistuhatjalkaiset, vaippakilpikonnat sekä uusi neljän yksilön laumagundeja. Lisäksi saapui lisää metsätomaattisammakoita ja isopäivägekkoja. Akvaarioihin saimme uusina lajeina saumasaariahvenia, kirsikkasukarapuja, riikinkukkotorkkujia, juovaimunuoliaisia, punavuokkaloja ja lajistoon palasivat myös kardinaalitetrat.

Valkohuulipekarit, jotka olivat saapuneet takatiloihin vuonna 2019, siirrettiin uutena lajina uudistettuun tarhaansa. Riikinkukkoparveen saatiin yksi uusi koiras. Kissalaaksoon saapui pikkupandauros Belgiasta, nuori amurinleopardinaaras Itävallasta sekä takatiloihin saukkonaaras Ruotsista ja toisen vuoden 2021 aikana yleisöpuolelle palaavan lajin naaras Saksasta.



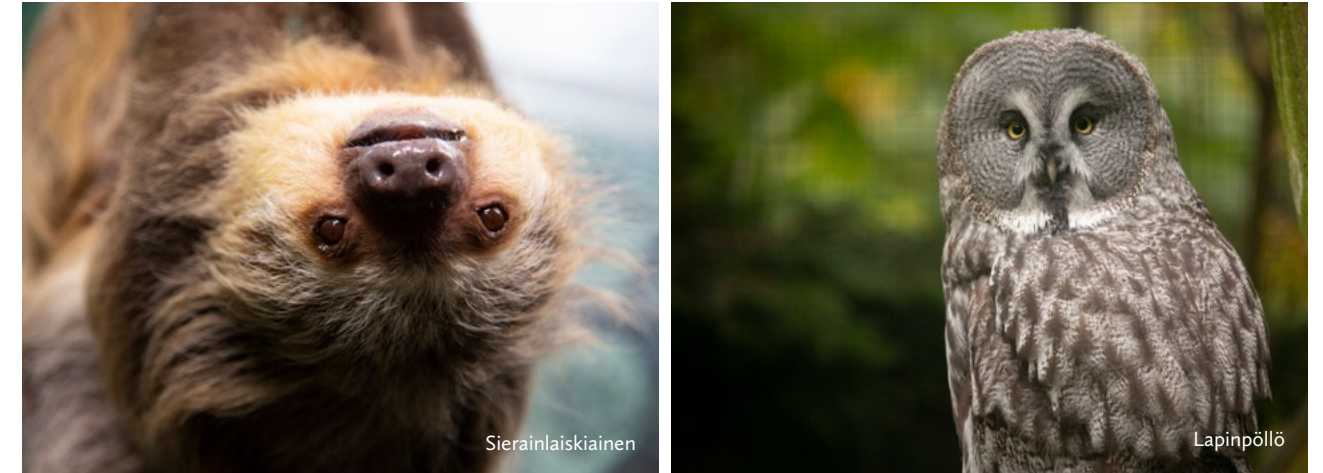
## Lähteneet

Korkeasaaresta siirrettiin neljä metsäpeuraa luontoonpalautushankkeeseen, kaksi Seitsemiseen ja kaksi Lauhanvuoreen. Toisiin eläintarhoihin muutti markhoreita, kuhertajagaselleja, vikunjoita, valkopääsakeja, maroja, hiiripöllöjä, pesukarhu sekä yksi berberiapinauros takaisin AAP-järjestölle.



## Poistuneet

Lajistosta poistuivat sierainlaiskiainen, hondurasinpiikkihäntäiguaani, jemeninkameleontti, vihervesiagama, mattopyton, vähänaasianokahiiri, nelivarvasiili, kennosammakko, togonornamentti- ja meksikonpunaperätarantulat, kiekkokala, lapinpöllö, kani ja pesukarhu. Lajistoon saatiin myös saimaannorppa, joka kuitenkin menetettiin. 47-vuotiaan Coco-laiskiaisen lisäksi muita keskuudestamme poistuneita iäkkäitä eläinyksilöitä olivat 28- ja 22-vuotiaat lapinpöllöt, 21-vuotias kulaaninaaras Kamee, 16-vuotiaat lumileopardit Valma ja Erket sekä 12-vuotias amurinleopardiuros Toomas.



## Syntyneet

Korkeasaaresta syntyi ja kuoriutui vuonna 2020 paljon eläinlapsia. Ensimmäistä kertaa saaresamme lisääntyivät pannukakkukilpikonnat, aavikkoketut, preerikot, malesianmetsäskorpionit, sekä balinkottaraiset, jotka kasvattivat onnistuneesti kaksi poikasta eri poikueista. Edellisvuonna Korkeasaareen saapunut amurinleopardikissapari sai kolme pentua. Alkukesästä syntyi jälkeläisiä markhoreille, metsäpeuroille, kuhertajagaselleille ja miluille. Berberiapinat saivat kesällä yhden naaraspoikasen. Punaniskakenguruilla, vikunjoilla, maroilla, tunturipöllöillä ja kuningasmerikotilla oli myös poikasia. Trooppisista lajeista lisääntyivät muun muassa harjasgekot, helo- ja somamonniset.





## Kansainväliset vastuuroolit lajien suojelussa

Korkeasaaren eläintarha kuuluu Euroopan eläintarha- ja akvaarioyhdistykseen (EAZA), jonka jäsenet osallistuvat eläintarhojen suojeluohjelmiin. EAZA Ex-situ Programme eli EEP-suojeluohjelma tähtää eläinlajin geneettisesti terveen tarhakannan ylläpitoon.

Kuraattori **Hanna-Maija Lahtinen** nimettiin uudeksi metsäpeuran EEP-ohjelman koordinaattoriksi, joten hän vastaa jatkossa lajin kansainvälisestä eläintarhakannasta sekä päättää luontoonpalautusohjelmaan osallistuvat yksilöt. Korkeasaaren eläinlääkäri **Sanna Sainmaa** toimii metsäpeuran EEP-ohjelman asiantuntijaeläinlääkärinä.

Korkeasaaren eläinten hoidon ja suojelun johtaja **Nina Trontti** koordinoi markhorin EEP-kantakirjaa. Trontti osallistui vuohilajien alueellisen lajitosuunnitelman tekoon (RCP, regional collection plan). Vuohilajeista kertovan opetussuunnitelman teossa Korkeasaarella oli aktiivinen rooli ja materiaali on taittovaiheessa.

Tunturipöllön alustava kantakirja valmistui vuonna 2020 ja sen valmistelusta vastasi tutkimuskoordinaattori **Kirsi Pynnönen-Oudman**. Lajille tullaan esittämään EEP-ohjelmaa vuonna 2021 ja lopullinen kantakirja julkaistaan tässä yhteydessä. EAZA:n petolintukomitea käynnisti pöllöjen lajitosuunnitelman (RCP) laatimisen. Suunnitelma valmistui vuoden 2020 lopussa ja se julkaistaan vuonna 2021. Kokoelmasuunnitelman tekoon liittyvä prosessi esiteltiin EAZA:n vuosikokouksessa.



Tunturipöllö



Sanna Sainmaa ja Hanna-Maija Lahtinen



Markhor



# Eläinten hyvinvointi

Kaikki korkeasaarelaiset haluavat, että saarella elävät eläimet voivat mahdollisimman hyvin ja siksi teemme joka päivä töitä eläinten hyvinvoinnin eteen. Eläintenkouluttajan tutkinnon suorittajat tekivät hyvinvointikartoituksia ja virikesuunnitelmia hoitamilleen lajeille. Hoito-ohjeita päivitettiin ja usean lajin ruokintaohjeita muokattiin. Aasianleijonalauman käyttäytymistä seurattiin kameralla ja tarkkailemalla. Niille tehtiin ulkopuolisen asiantuntijan kanssa koulutussuunnitelma, jonka tarkoituksena on tukea eläinten laumautumista ja yksilöiden hyvinvointia.



Aasianleijona



Huulipekari

## Ympäristö

Ympäristö on tärkeä osa eläintarhan eläinten hyvinvointia. Huulipekarit tutustuivat kesän aikana isoon uuteen ulkotarhaansa ja syksyn ja talven tullessa pienet suojamökit olivat oikein mieluisia lepopaikkoja. Kissalaakossa jatkettiin tarhasisustamista ja uusittiin kolmen tarhan kiipeilypuut ja lepäilytasot. Uusi amurinleopardi tutki kiinnostuneena korkealta avautuneita mai-

semia Helsingin keskustaan. Uutta hakemateriaalia on kokeiltu tarhapohjana metsäpeuroilla, visenteillä ja hirvillä. Villihevosille ja jakeille vietiin myös iso hiekkakasa eläinten itse levitettäväksi. Balinkottaraisten tarha sisustettiin pesimistä varten ja Africasian terraarioita muokattiin lajien vaihtuessa.

## Ravinto

Haluamme tarjota eläimillemme mahdollisimman luonnonmukaista ravintoa, ja kesän aikana kokeilimme vadelman oksien ja tammenlehtien pakastamista hyönteisten ravinnoksi. Laadimme Korkeasaaren kartan luonnonkasveista kuten maitohormasta, vadelmasta ja pajusta, joita eläintenhoitajat voivat kerätä lähiruoaksi eläi-

mille. Uutena kokeiluna heinänsyöjillä on heinäautomaatti. Sillä voidaan ajastaa heinän tarjoilua eläimille. Pyrimme myös lisäämään hävikkituotteiden hyödyntämistä, ja Villieläinsairaalaossa käytössä olivatkin valmisraasteet ja salaattisekoitukset, jotka maistuivat potilaille hyvin.



Jakki





Visentti

## Virikkeet

Vain kekseliäisyys on rajana, kun eläimille kehitetään virikkeitä. Karhuille tehtiin tarhaan keinu ja kaivuallas, jonne voi piilotella ruokaa tai hajuvirikkeitä. Lahjoitetut nahkaiset jalkapallot ovat mieluista puuhaa monelle lajille kuten kisasapedoille ja ahmalle. Juuttiset kahvisäkit saavat uuden käytön eväspusseina ja ruokaa kääritään myös paperiin tai pahvipusseihin. Visenteille

asennettiin tukeva toteemiharja rapsutteluun ja siihen jäikin iso määrä kesällä irtoavaa talvikarvaa. Metsäpeurojen tarhaan ripustettiin oksia ja havupuita hirvaan rykimäaikaan sarvien heiluttelua varten. Kaikille lajeille pyritään tarjoamaan ruoka virikkeellisesti.

## Koulutus

Eläinten kouluttaminen on osa arkea ja tänä vuonna kolme eläintenhoitajaa suoritti eläintenkouluttajan tutkinnon. Lisäksi eläintarhassa oli viisi harjoittelijaa perehtymässä eläintenhoitoon ja kouluttamiseen. Valkopääsakeja koulutettiin pitämään vaakakepistä kiinni terveystarkastuksen tekoa varten. Pistoskoulutusta tehtiin keisaritamariineilla ja mustamakeilla.

Makeja ja pikkumangusteja koulutettiin kuljetuslaatikkoon menoon. Amurinleopardille paikkakoulutuksesta oli hyötyä eläimen kunnan tarkkailussa. Uudet huulipekarit innostuivat virikkeistä ja tutustuivat paremmin hoitajiinsa. Osa kenguruista oppi pitämään kahdella etujalalla kiinni kohteesta.



Punaniskakenguru





men mittarin avulla. Teknistä tukea mittauksiin antaa Forum Virium. Melumittauksista pidettiin esitelmä ja posteresitys EAZA:n virtuaalisena järjestämässä Animal Welfare Forumissa.

Eläintarhan yöllisen valon määrää tutkittiin kevättalvella valoisuusmittarin avulla ja tulosten perusteella tehtiin säätöjä yöaikaiseen valaistukseen. Monelle lajille ja niiden lisääntymiselle on tärkeää, että valomäärä yöaikaan ei ole liian korkea.

Sakeille kehitettiin laite, jolla voidaan tutkia eläinten mieltymyksiä erilaisiin ääniin ja videokuviin. Tutkimuksesta julkaistiin Aalto-yliopiston tietotekniikan laitoksella kaksi opinnäytetyötä. Roosa Piitulainen teki äänivirikkeistä pro gradu -tutkielman ja Vilma Kankaanpää teki kandidaatintyön sakiereaktioista niille näytettyihin videokuviin. Äänitutkimuksesta julkaistiin artikkeli Animals-lehdessä ja aiheesta uutisoitiin kymmenissä kansainvälisissä tiedotusvälineissä jutun levittyä uutistoimistojen kautta. Tutkimuksesta pidettiin myös seminaariesitelmä ja videotutkimuksesta kirjoitettu artikkeli on tarkastettavana tieteellisessä julkaisussa.

Animals-lehdessä julkaistiin Jake Veaseyn artikkeli tiikeritarhojen suunnittelun workshopista, joka pidettiin Korkeasaaren eläintenhoidon kanssa. Marques Villani julkaisi opinnäytetyönsä Helsingin yliopiston Bio- ja ympäristötieteelliseen tiedekuntaan aiheesta sakiereaktioista ja saaliin valinta.

## Tutkimusta eläinten hyväksi

Korkeasaarella tehtävä tutkimus keskittyy eläinten hyvinvoinnin seurantaan, jonka avulla eläinten hoitoa ja olosuhteita voidaan kehittää eläimille myönteiseen suuntaan. Villieläinsairaala on tärkeä tutkimusmateriaalin lähde luonnonvaraisten eläinten tutkimuksessa.

### Eläinten hyvinvoinnin tutkimus

Tärkeimpiä eläinten ja niiden olosuhteiden seurantavälineitä ovat kamerajärjestelmät ja Internet of Things -laitteet. Kameroita oli käytössä kahdeksan kappaletta ja niillä seurattiin mm. uusien lajien sopeutumista, nuorten eläinten hyvinvointia ja parannettiin eläinten hoitokäytäntöjä. Eläinten ympäristöä seurattiin IoT-laitteen avulla sekä trooppisten talojen eläintiloissa että eläinkuljetusten aikana. **Seuranta tehtiin lämpötilan, kosteuden, valojaksojen ja kuljetuksissa myös tärehdyksen suhteen.** IoT-laitteiden käyttömahdollisuuksista aloitettiin uusi yhteistyö Aalto-yliopiston tutkimusryhmän kanssa.

Kruunusiltojen rakentamista edeltäviä taustamelumittauksia jatkettiin Korkeasaaren itärannalla ja uusia melumittareita asennetaan vuoden 2021 aikana. Rakentamisen aikana melua seurataan kol-







## Villieläinten ja luonnon tutkimus

Korkeasaari osallistui Hokkaidon yliopiston kanssa tehtävään **siilien geneettiseen tutkimukseen**, jossa tutkittiin pääkaupunkiseudun populaatioiden alkuperää ja eläinten levinneisyyttä. Näytteitä kerättiin vuosina 2017–19 Korkeasaaren Villieläinsairaalaan tuoduista ja menehtyneistä siileistä. Artikkelit julkaistaneen vuoden 2021 puolella.

Villieläinsairaalaan tulevista siileistä on tutkittu suolistoloiskantoja sekä ulostebakteereita yhteistyössä Helsingin yliopiston eläinlääketieteellisen tiedekunnan kanssa. Molempien tutkimusten tulokset julkaistaan joko lisensiaattityönä tai tieteellisenä artikkelina vertaisarvioidussa lehdessä.

Korkeasaaren Villieläinsairaalassa lopetetuista **luonnonlinnuista sekä eläintarhalinnuista kerättiin näytteitä** Helsingin yliopiston virologian laitoksen tutkimukseen. Näytteistä tutkitaan virusvasta-aineita ja selvitetään Suomen linnuissa esiintyviä Usutu ja West Nile -viruksia. Näytemääritykset ovat parhaillaan käynnissä.

Villieläinsairaalan tuoduista menehtyneistä pöllöistä otettiin näytteitä Helsingin yliopiston Biotieteiden laitoksen kanssa tehtävään pöllöjen rasva-aineenvaihduntaa tutkivaan projektiin. Näytteet analysoidaan vuonna 2021.

Tuomas Sahlberg teki Helsingin yliopiston kandidaattitutkielmassaan Korkeasaaren Villieläinsairaalan potilaiden uhanalaisuusselvityksen.

Korkeasaari osallistui Suomen ympäristökeskuksen Pölyhyöty-projektiin ja pölyttäjähönteisten linjalaskentoja tehtiin saarella touko-syyskuun aikana. Korkeasaarella pesivät valkuposkihanhet laskettiin osana pääkaupunkiseudun hanhiseurantoja. Samoin Korpi-alueen pönttöjen varpuslintujen pesimätulokset kirjattiin, kuten aikaisempinakin vuosina.

### Julkaisut

#### Tieteelliset artikkelit

- Roosa Piitulainen and Ilyena Hirskyj-Douglas (2020): Music for Monkeys: Building Methods to Design with White-Faced Sakis for Animal-Driven Audio Enrichment Devices, <https://www.mdpi.com/2076-2615/10/10/1768>
- Jake Stuart Veasey (2020): Can Zoos Ever Be Big Enough for Large Wild Animals? A Review Using an Expert Panel Assessment of the Psychological Priorities of the Amur Tiger (*Panthera tigris altaica*) as a Model Species. *Animals* 2020, 10, 1536; doi:10.3390/ani10091536

#### Opinnäytteet

- Marques Villani, Giovanna (2020): Learning to avoid unprofitable prey: a forgotten benefit of trichromacy. MSc Thesis. Faculty of Biological and Environmental Sciences, University of Helsinki. 26 pp.
- Piitulainen, Roosa (2020): Designing auditory enrichment for whitefaced saki monkeys. MSci thesis, Aalto University School of Science Master's Programme in Computer, Communication and Information Sciences. 89 pp.
- Sahlberg, Tuomas (2020): Villieläinsairaalan uhanalaiset potilaat, kandidaattitutkielma, Helsingin yliopisto

#### Esitelmät ja posterit

- Kirsi Pynnönen-Oudman, Vivien Mallet, Silja Peltonen (2020): 24/7 Soundscape - what kind of noise exposure do the zoo animals experience EAZA Animal Welfare Forum, oral presentation
- Kirsi Pynnönen-Oudman, Aapo Rista, Aki Salminen, Kimmo Raivio (2020): Using IoT sensors to record long term activity budgets in tortoises - evaluation of the wellbeing of an African species in a Northern European zoo. EAZA Animal Welfare Forum, poster presentation
- Kirsi Pynnönen-Oudman (2020): Release or not to release - Future contribution to reintroductions as part of Owl RCP. Oral presentation. EAZA Annual congress 2020, Animals 1 – session.
- Ilyena Hirskyj-Douglas and Roosa Piitulainen (2020): Developing Zoo Technology Requirements for White Faced Saki Monkeys Human-centered computing~Human computer interaction (HCI), <https://doi.org/10.1145/3446002.3446123>.



# Suojelu on yhteistyötä

Korkeasaari osallistuu eläinlajien suojeluun luonnossa, osana eläintarhojen ja suojelujärjestöjen verkostoa. Vuonna 2020 Korkeasaaren eläintarha yhdessä Korkeasaaren ystävät ry:n kanssa keräsi yhteensä **72 714 euroa** uhanalaisten eläinten suojeluhankkeille.

Suojeluhankkeille kertyi vuoden mittaan varoja keräyslippaiden, eläintarhassa pyöritetyn onnenpyörän, tililahjoitusten ja yritys yhteistyön kautta. Korkeasaari ohjasi varoja suojeluun Lux Korkeasaaren ja Kissojen Iltojen lipputuotoista sekä asiantuntijoidensa luentopalkkioista. Lahjoitukset välitetään täysimääräisinä suojelutyötä tekeville tahoille.

Korkeasaari tuki kymmentä suojeluhanketta vuonna 2020. Tukisummat määräytyivät pitkälti lahjoittajien valitsemien keräyskohteiden mukaan. Lahjoituksia, joita ei ollut osoitettu jonkun tietyn lajin suojeluun, kohdistettiin niille hankkeille, joille tehtiin aiempaa vähemmän suorita lahjoituksia. Tällaisia kohteita olivat tänä vuonna partakorpikotka, kultamantella ja berberiapina.



## Tuetut suojeluhankkeet 2020

### Amurinleopardit ja -tiikerit 36 000 €

Korkeasaari on tukenut amurinleopardien ja -tiikereiden suojelua yli 20 vuoden ajan. Hankkevarat ohjataan näiden kissapetojen suojeluohjelmista vastaavan Zoological Society of Londonin kautta WildCats Conservation Alliancen tekemään kenttätööhön Venäjän Kaukoidässä.

### Lumileopardit 12 904 €

Lumileopardien suojelua tuetaan Snow Leopard Trustin kautta. Snow Leopard Trust toimii Intiassa, Kiinassa, Pakistanissa, Mongoliassa ja Kirgisiassa tiiviissä yhteistyössä paikallisyhteisöjen ja paikallisten suojelutoimijoiden kanssa. Hanketuki käytetään elinalueiden ja lajin kenttätutkimusta edistävään GPS-pannoitukseen ja maastokameroihin.

### Korkeasaaren Villieläinsairaala 9 000 €

Kotimaisten luonnonvaraisten loukkaantuneiden ja orvoksi jääneiden eläinten hoito- ja luontoonpalautustyötä on tuettu Korkeasaaren Villieläinsairaalan kautta. Avustukset käytetään kausityöntekijöiden palkkoihin ja tarvikkehankintoihin.

### Saimaannorpat 6 000 €

Vuonna 2020 alkaneen saimaannorppahankkeen keräysvarat ohjataan kokonaisuudessaan Suomen luonnonsuojeluliiton Saimaalla tekemään saimaannorpan suojelutyöhön, kuten norppaturvallisten kalanpyydysten käytön edistämiseen ja apukinosten kolauksessa tarvittavien pelastuspukujen hankintaan.

### Berberiapinat 3 000 €

Berberiapinoiden suojelua tuetaan Barbary Macaque Awareness and Conservation järjestön kautta. Järjestö toimii pohjois-Marokossa tiiviissä yhteistyössä paikallisväestön kanssa. Luonnonvaraisten yksilöiden suojelun lisäksi järjestö pyrkii torjumaan laitonta lemmikki-kauppaa. Tuki ohjataan yhden järjestön kenttätöntekijän palkkaamiseen vuodeksi 2021.

### Pikkupandat 2 500 €

Pikkupandojen suojelua tuetaan Red Panda Networkin kautta. Järjestö toimii Nepalissa. Hanketuki käytetään metsänvartijoiden työn tukemiseen ja paikallisten kestävien elinkeinomahtodollisuuksien kehittämiseen.

### Partakorpikotkat 1 200 €

Partakorpikotkien suojelua tuetaan Vulture Conservation Foundationin kautta. Järjestö toimii Euroopassa. Hanketuki ohjataan Ranskan Alpeilla partakorpikotkien luontoonpalautushankkeen ja lisääntymyskeskusten toiminnan tukemiseen.

### Manulit 1 000 €

Manuleiden suojelua tuetaan hanketta koordinoivan Royal Zoological Society of Scotlandin kautta. Eläintarha vastaa lajin tarha- ja luonnonsuojeluohjelmista. Hanketuki käytetään Pallas Cat International Conservation Alliancen kenttätutkimus- ja suojelutyöhön Iranissa, Pakistanissa ja Kazakstanissa.

### Sammakkoeläimet: kultamantellat 1 000 €

Sammakkoeläinten suojelua on tuettu Suomen luonnonsuojeluliiton kautta Madagaskarilla tapahtuvan Torotorofotsy-kosteikkoalueen suojelutyöhön. Kosteikolla elää uhanalainen kultamantella.

### Metsäpeurat 110 €

Korkeasaaren eläintarha osallistuu Metsähallituksen koordinoimaan seitsenvuotiseen MetsäpeuraLIFE-hankeeseen, jonka pää tavoite on palauttaa metsäpeura entisille elinalueilleen Etelä-Pohjanmaalle ja Pirkanmaalle. Keräyssumma käytetään hankkeen eläinlääkärikuluihin.



## MetsäpeuraLIFE

Korkeasaari on ollut mukana Metsähallituksen Eräpalveluiden koordinoimassa MetsäpeuraLIFE -hankkeessa alusta alkaen. Seitsenvuotisen hankkeen yksi keskeisistä tavoitteista on palauttaa metsäpeura sen entisille elinalueille Pirkanmaalle ja Etelä-Pohjanmaalle.

Vuonna 2020 jatkettiin metsäpeurojen vapautuksia totutustarhoista Seitsemisen ja Lauhanvuoren kansallispuistoihin. Yhteistyössä hankkeen työntekijöiden, Ähtärin eläinpuiston eläinlääkärin ja Korkeasaaren eläintarhan eläinlääkärin ja kuraattorin kanssa Seitsemisestä vapautettiin heinäkuussa parin työntäyteisen vuorokauden aikana 12 metsäpeuraa. Mukana olivat Korkeasaarella syntyneet vaatimet Joiku ja Juolukka. Lauhanvuoren totutustarhasta vapautuksia tehtiin pitkin heinäkuuta ja sieltäkin vapautettiin yhteensä 12 metsäpeuraa. Nyt molempien **kansallispuistojen alueella elää villinä noin 20 metsäpeuran laumat.**

Loppuvuonna Korkeasaaresta siirrettiin neljä nuorta metsäpeuranaarasta vahvistamaan totutustarhojen laumoja, kaksi kumpaankin tarhaan. Siellä niiden toivotaan lisääntyvän ja joko niiden vasat, tai myös ne itse vasojensa kanssa, vapautetaan lähivuosina villiin luontoon.

Korkeasaari valittiin metsäpeurojen kansainvälisen suojeluohjelman johtoon ja Korkeasaaren kuraattori **Hanna-Maija Lahtinen** toimii lajin koordinaattorina. Hänen kanssaan suojelutyötä tekee Korkeasaaren eläinlääkäri **Sanna Sainmaa**, joka toimii metsäpeurojen asiantuntijaeläinlääkärinä.



Lumileopardi

## Lumileopardin suojelu

Lumileopardi on tärkeä laji Korkeasaarelle ja eläintarhamme on tunnettu pitkäjänteisestä työstä lajin lisääntymisessä. Lumileopardin kantakirjaa pidettiin Korkeasaaresta käsin vuodesta 1976 yli kolmenkymmenen vuoden ajan ja Helsingissä syntyneet yli 120 lumileopardia ovat osaltaan rikastuttaneet eläintarhakantaa.

Korkeasaari on tukenut kansainvälisen Snow Leopard Trust -järjestön kautta luonnon lumileopardien hyväksi tehtävää työtä vuodesta 2012. Järjestön tavoitteena on tutkia ja ymmärtää paremmin tätä uhanalaista lajia, ja käyttää saatua tietämystä lumileopardin suojeluun yhteistyössä niiden yhteisöiden kanssa, jotka asuvat lajin elinalueella.

Tammikuulle 2020 jatkunut ensimmäinen **Lux Korkeasaari** -suojelutapahtuma vauhditti varainkeruuta lumileopardien suojeluun, sillä jokaista maksullisella lipulla eläintarhaan saapunutta vierailijaa kohden ohjasimme euron Snow Leopard Trustille. Lokakuussa osallistuimme järjestön uuteen 24 tunnin lumileopardiaiheiseen virtuaalilähetykseen ja kannustimme sosiaalisessa mediassa kaikkia kiinnostuneita mukaan. Etätapahtuma todettiin mahtavaksi keinoksi koota yhteen suojeluhenkisiä ihmisiä ympäri maailmaa. Joulukuussa Tekojen tiistai -varainkeruutempauksessa eläintarhan 4 500 euron haastesumma innosti muitakin lahjoittamaan varoja suojeluun ja yhteensä tempauksella saatiin kerättyä 80 000 dollaria lumileopardien suojeluun.

Korkeasaaren eläintarhan ja Korkeasaaren ystävät ry:n yhdessä keräämä tuki 12 904 euroa käytettiin tutkijoiden **Gustaf Sameliuksen** ja **Örjan Johanssonin** tekemään kenttätutkimukseen, erityisesti lumileopardien sekä niiden saaliseläinten GPS-pannoitukseen ja maastokameroihin. Olemme tukeneet samaa tutkimushanketta usean vuoden ajan.



Metsäpeura





Saimaannorppa

## Saimaannorpan suojelu

Puumalan Piitsniemestä heinäkuussa 2019 loukkaantuneena löydetty saimaannorpan poikanen oli todellinen lajinsa suojelun lähettiläs. Kuutti tuotiin hoitoon Korkeasaaren Villieläinsairaalaan, missä se kuntoutui. Viranomaiset kielsivät norpan palauttamisen Saimaalle, mutta sallivat Korkeasaaren järjestää norpalle paikan eläintarhasta, jonne oli tarkoitus rakentaa tätä varten uusi hyljeallas ja kannustaa eläintarhan vierailijoita osallistumaan saimaannorpan suojeluun.

Piitsniemen Topiaksen tarina jäi kuitenkin lyhyeksi, kun se menehtyi helmikuussa 2020. Vaikka Korkeasaarella ei tultaisi näkemään saimaannorppaa, halusimme joka tapauksessa olla edistämässä lajin suojelua. Samalla kun kerroimme suru-uutisen Topiaksesta, avasimme suojeluhankkeen, jolla tuemme Suomen luonnonsuojeluliiton Saimaalla tekemää saimaannorpan suojelutyötä. Jo ensimmäisten kolmen päivän aikana keräykseen osallistui yli sata ihmistä!

Vuoden aikana norppahankkeeseen kertyi varoja yhteensä 6 000 euroa. Tämän summan ohjaamme kokonaisuudessaan Suomen luonnonsuojeluliitolle, jossa lahjoitetut varat tulevat auttamaan saimaannorpan kuutteja selviämään elämänsä ensimmäisistä kuukausista. Varoilla voidaan tarpeen mukaan hankkia esimerkiksi norpanpesiksi sopivien apukinosten kolauksessa tarvittavia pelastuspukuja ja edistää norppaturvallisten kalanpyydysten käyttöä.

Topiaksen myötä lajin suojelutyöstä vastaava Metsähallituksen Luontopalvelut teki uusia ohjeistuksia ja suunnitelman loukkaantuneiden saimaannorpan kuuttien hoitokäytännöistä, minkä tarkoituksena on edistää mahdollisten hoitoa tarvitsevien kuuttien paluuta itsenäiseen elämään Saimaalla. Myös Korkeasaaren asiantuntijat ovat osallistuneet suunnitelman laadintaan. Villieläinsairaalassa saatua kokemusta saimaannorppien hoitamisesta pyritään hyödyntämään suojelussa ja Korkeasaari osallistuu pyydettyä lajin suojelutyöryhmän työhön.





Lehtopöllö

Loput potilaista eli noin 36 %, oli pääosin nisäkkäitä. Matelijoita ja sammakkoeläimiä tuotiin hoitoon muutamia yksilöitä. Runsaslukuisimmat nisäkäspotilaat olivat edelleen orava (195 yksilöä) ja siili (168 yksilöä). Oravissa todettiin kryptosporidioosiepidemia, mikä myös vähensi luontoon palautettujen potilaiden osuutta. Rusakkoja tuotiin hoitoon paljon, yhteensä 115 yksilöä, missä oli huomattava kasvu verrattuna edellisvuoden 74 yksilöön. Rusakot tuotiin varsin huonokuntoisina, yleensä loukkaantuneina, ja ainoastaan yksi rusakko pystyttiin palauttamaan takaisin luontoon.

Harvalukuisempia potilaita olivat mm. neljä harmaahyljettä, kimolepakko, korvayökkö, viikisiip-pä, kaksi kehrääjää, kaakkuri, nokkavarpunen, suopöllö ja heinäkurppa. Liito-oravia tuli hoitoon ennätyselliset 11 yksilöä.

Villieläinsairaalan **toiminta kytkeytyy opetus- ja tutkimusprojekteihin** useiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Toimitamme kuolleita eläimiä Helsingin yliopistoon opetuskäyttöön sekä WWF:n öljyntorjuntakoulutukseen, ja kaikki lopetetut pienpedot lähetetään Ruokavirastoon pienpetotutkimukseen. Kuolleita eläimiä toimitetaan myös kokoelma- ja tutkimusnäytteiksi Helsingin Luonnontieteelliseen keskusmuseoon sekä Kuopion luonnontieteelliseen museoon. Lisäksi toimitimme näyttöä Helsingin yliopiston lintujen Usutu- ja West Nile-virustutkimuksiin, siilien uloste-bakteeritutkimuksiin ja pöllöjen rasva-aineenvaihdunnan tutkimuksiin.

## Villieläinsairaala

Korkeasaaren Villieläinsairaala on Suomen suurin luonnonvaraisten eläinten hoitola. Vuoden 2020 aikana **otimme vastaan 1 704 loukkaantunutta eläintä**. Hoitoon toimitettavien eläinten määrä on kasvanut vuosi vuodelta ja tänä vuonna eläimistä aiempaa useampi saapui erittäin huonossa kunnossa. Potilaista noin 25 % kuntoutui ja palautettiin luontoon. Noin 23 % potilaista kuoli hoidon aikana. Noin 46 % potilaista oli niin huonossa kunnossa, että ne lopetettiin heti sisään-ototarkastuksen jälkeen. Osuus on kasvanut selvästi aiemmista vuosista ja oli 8 prosenttiyksikköä suurempi kuin vuonna 2019. Noin 5 % potilaista oli menehtynyt jo matkalla hoitoon.

Villieläinsairaala vastaanottaa kaikki avun tarpeessa olevat luonnonvaraiset eläimet, mutta vieraslajeja kuten kaneja ei hoideta, eikä tautiriskin vuoksi myöskään kesykyhyhkyä. Pääkaupunkiseudun kaneilla oli vuonna 2020 myksomatoosiepidemia ja suurimmalla osalla hoitoon tuoduista kaneista oli myksomatoosin tyypilliset oireet. Kaneja oli 5,2 % kaikista potilaista, eli 89 yksilöä. Kanien osuus potilaista nousi edellisvuodesta 4,1 prosenttiyksikköä, mikä osaltaan selitti suurempaa lopetettujen potilaiden ja pienempää luontoon palautettujen potilaiden osuutta.

Lintuja oli potilaista noin 63 %. Linnuista runsaslukuisin oli kalalokki, joita tuotiin hoitoon 157 yksilöä. Kahden edellisvuoden tapaan tervapääskyjä tuotiin hoitoon paljon, aiempaa hieman maltillisemmat 84 yksilöä. Avuksi tervapääskyjä ruokkimaan saatiin jälleen vapaaehtoisia Helsingin lintutieteellisen yhdistyksen, Tringa Ry:n kautta. Runsaslukuisia lintupotilaita olivat myös valkopoiskihanhet (66 yksilöä), sinisorsa (56 yksilöä) ja kyhmyjoutsen (53 yksilöä). Lisäksi hoidossa oli mm. erilaisia kahlaajia, petolintuja ja useita lajeja pikkulintuja.



Liito-orava



# Uusi sukupolvi luonnonsuojelijoita

Korkeasaaren tärkeimpiä tehtäviä on olla mukana edistämässä lasten kasvua luonnosta ja eläimistä huolehtiviksi aikuisiksi. Korkeasaari tarjoaa mainiot puitteet oppimiseen koulu- ja päiväkotiryhmille. Poikkeusoloissa, kun lapset eivät pääsekään Korkeasaareen, voidaan Korkeasaaren opit tuoda koteihin ja kouluihin. Vuosi 2020 sai meidät keksimään uudenlaisia tapoja välittää tietoa ja elämyksiä, jotta Korkeasaaren retken peruuntumisesta huolimatta eläimet tulisivat tutuiksi.



Itämeripäivä Korkeasaarella



## Retkiä Korkeasaareen

Eläintarha oli huhti-toukokuun vilkkaimman luokkaretkisesongin ajan suljettu, mikä vähensi tämän vuoden päiväkotiryhmien ja kouluryhmien vierailuita. Omatoimisesti Korkeasaarella vieraili vuoden aikana 80 kouluryhmää ja 135 päiväkotiryhmää. Maksullisille opastetuille kierroksille osallistui vuoden aikana 11 luokkaa. Kalasataman kummikoululaisia vieraili 8 luokkaa. Perus-

koulujen ja lukioiden opetusryhmät pääsevät Korkeasaareen maksutta syys-, talvi- ja kevätkaudella. Sesonkiaikaan touko-syyskuussa vierailu on kouluille maksullinen. Päiväkotiryhmien vierailut ovat ympäri vuoden maksuttomia.

## Luontokoulu Arkki

Luontokoulupäiviä järjestettiin tänä vuonna 39. Alakouluryhmien (3.-6.lk) lisäksi mukana oli kaksi yläkouluryhmää (7. lk). Luokkamäärä oli hieman tavallista vuotta pienempi, sillä keväällä luontokoulupäiviä jouduttiin perumaan ja syksyllä harventamaan koronaturvallisuuden takamiseksi vain kahteen kertaan viikossa. Ohjelmat

muokattiin korona-ajan ohjeistusten mukaiseksi, jolloin päiviin mahtui entistä enemmän ulkoilua. Luontokoululaiset saapuivat Korkeasaareen pääkaupunkiseudun lisäksi lähikunnista. Syyskaudella osassa kunnista oli matkustus- ja muita rajoituksia, mikä selvästi vähensi hakijoiden määrää.





## Koululaisten opetustapahtumat

Kaikkia opetustapahtumia ei voitu vuonna 2020 järjestää suunnitellusti, vaan monet niistä peruuntuivat tai siirtyivät verkkoon. Itämeripäivä järjestettiin elokuussa yhteistyössä Baltic Sea Action Groupin, John Nurmisen säätiön, Suomen aforismiyhdistyksen ja taiteilijoiden kanssa koronaturvallisuus huomioiden. Tapahtumaan

osallistui 39 luokkaa. Helsinki Education Week marraskuussa oli kokonaan digitaalinen ja sen yhteydessä testattiin luontokoulupäivän järjestämistä etänä kahden luokan kanssa. Palaute oli innostunutta, joten luontokoulutuokioiden toteuttaminen etänä on todennäköistä jatkosakin, jos luokka ei pääse paikan päälle.

### Yhteenveto kouluryhmistä 2020

	Ryhmiä	Oppilaita	Aikuisia
Luontokoulupäivät*	35	1 080	92
Uhanalaisuusilmiö	4	68	13
Helsinki Education Week	2	29	5
Itämeripäivä	39	763	67
Kummikouluvierailut	8	161	20
Opastetut kierrokset	11	269	20
Ohjatut yhteensä	99	2 370	217
Omatoimiset vierailut	80	2 137	293
<b>Yhteensä</b>	<b>179</b>	<b>4 507</b>	<b>515</b>

\* Meriharjun luontotalon kanssa yhteistyössä toteutetut uhanalaisuusilmiöryhmät on erotettu omalle rivilleen, tekstissä ne käsitellään luontokoulupäivinä



## Tehtäviä etäkoululaisille

Jos koululaiset eivät voi vierailla Korkeasaaressa, on Korkeasaari tuotava kouluihin ja koteihin. Maaliskuussa eläintarhan sulkeuduttua ja koululaisten siirryttyä etäopetukseen Korkeasaaren verkkosivuille avattiin uusi etäkoulusivu, johon tuotimme ja kokosimme opetusmateriaalia etäkoululaisille. Tehtäväsivua on täydennetty vielä koulujen palattua lähiopetukseen ja se jää pysyväksi osaksi opetustarjontaa. Osa materiaaleista on saatavilla myös ruotsiksi. Tehtäväsivulla oli vuoden aikana 8 604 käyttäjää. Tehtäviä on koottu aihealueittain esimerkiksi uhanalai-

sista eläimistä, Suomen ja maailman eläimistä, eläinlapsista sekä eläinten puuhista eri vuodenaikoina. Tehtäviin kuuluu perinteisiä monisteita, videoihin liittyviä tehtäviä, LeadFamily-alustalla rakennettuja pelejä ja tiedonhankintaan innovaattavia tehtäviä. LeadFamily-pelejä oli 18 ja niitä pelattiin yhteensä 7 099 kertaa. Teimme opetukselliset videokokonaisuudet kanoista ja sammakkoeläimistä ikäryhmille eriytettyine tehtävineen. Olemme hyödyntäneet livekameroita eläinten tarkkailuun ja havainnointiin liittyvään tehtäväkokonaisuuteen.

### Etätehtävien tavoitavuus

Tehtävätyyppi	Osallistujamäärä/katselukerta*
Tehtäväsivu	8 604
LeadFamily-pelit koululaisille	7 099
Opetukselliset videot	4 334
Etäkevätretki Korkeasaareen -Seppo-peli	5 824

\*Lukumäärissä voi olla mukana muitakin kuin koululaisia.

## Etäkevätretki

Keväällä etäkoulusivulla julkaistiin Seppo-alustalle rakennettu peli Etäkevätretki Korkeasaareen, joka saavutti suuren suosion. Pelistä oli kolme ikätasoa ja kolme käyttöversiota. Pelikirjastosta ladatuissa ja sponsoroiduissa peleissä opettaja pääsi näkemään oppilaidensa suoriutumisen ja antamaan heille kommentteja. Näi-

tä peliversioita pelasi 221 luokkaa, mikä vastaa noin 4 420 oppilasta. Täysin omatoimisia pelejä pääsivät pelaamaan kaikki niistä kiinnostuneet, joita oli 1 404. Kevätretkipelin avulla hauskan ja opettavaisen Korkeasaaren etäretken teki siis yhteensä 5 824 pelaajaa.





## Kesäleirit

Lasten kesäleirit toteutuivat Korkeasaarella 84 leiriläisen riemuksi. Nelipäiväisiä eläin- ja ympäristöaiheisia leirejä oli neljä kesäkuun aikana. Turvallisuus oli huomioitu leiriohjelmassa esimerkiksi henkilökohtaisilla askarteluvälineillä,

runsaalla käsienpesulla ja jättämällä eläinten hoidon takatilavierailut väliin. Pelasta pörriäinen -kampanjan hengessä jokainen leiriläinen askarteli kotiin vietäväksi oman hyönteishotellin.

## Varhaiskasvatus ja esiopetus

Korkeasaarella vieraili vuoden aikana omatoimisesti noin 3 500 päiväkotikäistä lasta. Eskareiden ahmaviikot järjestettiin helmi-maaliskuun vaihteessa ja 44 ryhmää tutustui oppaiden kanssa ahmoihin leikin, sadun ja eläimen ruokintatuokion kautta. Helsingin kaupungin leikkipuistot toteuttivat Korkeasaarella ohjelmaa talvilomalla. Kotihoidossa oleville 2–5-vuotiaille

lapsille suunnattu Suomen villein ulkopäiväkerho jatkoi toimintaansa jo kuudetta vuotta. Leikkipuistot olivat mukana Korkeasaaren talvilomaohjelman suunnittelussa. Perheen pienimmät pääsivät kiertämään omatoimisia Kurre-reittejä, joissa tutustutaan sadun muodossa luonnonvaraisten oravien keinoihin sopeutua eri vuodenaikoihin.

## Kansainvälinen yhteistyö

Ympäristökasvattajamme toimii Euroopan eläintarha- ja akvaarioyhdistys EAZA:n opetus- ja suojelukomiteoissa ja on mukana kehittämässä suojelukasvatuksen suuntaviivoja ja yhteisiä päämääriä yhdistykseen kuuluville eläintarhoille. Toinen ympäristökasvattajamme osallistui ympäristökasvatuksen edustajana maaliskuussa jär-

jestettyyn EAZA:n pöllöjen lajistosuunnitelman workshoppiin Amsterdamissa. Vuoden aikana laadimme opetusmateriaalia muiden eläintarhojen käyttöön pöllöistä sekä vuohi- ja lammasarhyhmään kuuluvista lajeista.

## Verkostot Suomessa

Korkeasaaren opetustoiminta on valtakunnallisen opetussuunnitelman tavoitteita tukevaa. Luontokoulu Arkki kuuluu Suomen Luonto- ja ympäristökoulujen liittoon (LYKKY). Luontokoululle on myönnetty LYKE-verkoston luonto- ja ympäristöasioita ja kestävä kehitystä edistävän kehittämiskeskuksen sertifikaatti. Verkosto kokosi vinkkejä ja ohjeistuksia poikkeusoloista

selviämiseen. Luontokoulu Arkki on ympäristökasvatustoimijoiden yhteistyötä pääkaupunkiseudulla edistävän Pääsky-verkoston jäsen ja osallistuu muun muassa ympäristökasvattajien kouluttamiseen. Kasvattajille suunnattu Korkeasaaren luontokoulun sähköinen uutiskirje vakiintui ja lähetettiin ensi kertaa kuudesti vuodessa.







## Innostamme osallistumaan ja oppimaan

Viihtyisän ja toimivan vierailuympäristön lisäksi Korkeasaarella pyritään siihen, että vierailijat oivaltavat luonnon monimuotoisuuden suojelemisen merkityksen. Eläintarhaympäristö tarjoaa moniaistiset ja elämykselliset puitteet luontosuhteen vahvistamiseen. Omatoimisten materiaalien ja ohjattujen ohjelmien avulla vierailijat voivat oppia eläimistä ja niihin kohdistuvista uhista luonnossa, eläintarhojen roolista lajiensuojelussa ja siitä miten omalla toiminnallaan voi vaikuttaa luonnon monimuotoisuuden säilymiseen.

### Yleisöohjelma

Vuoden aikana Korkeasaari kehitti uutta etäohjelmaa ja kokoontumisrajoitukset huomioivaa yleisöohjelmaa asiakkailleen. Korkeasaaren oppaat tuottivat yhdessä eläintenhoitajien kanssa kevään ja kesän ajan videoita sosiaaliseen mediaan. Keväällä yleisö pääsi näiden live-lähetysten kautta kurkistamaan suljettuun Korkeasaareen. Videoissa tarjottiin runsaasti tietoa ja elämyksiä ja niissä päästiin myös tutustumaan eläintenhoitajien työhön ja tiloihin, mihin tavanomaisessa yleisöohjelmassa ei ole mahdollisuutta.

Korkeasaari tuotti audioreitin, joka mahdollisti omatoimisen opastetun eläintarhakierroksen. Yleisöä ruuhkauttava tai osallistava kesäohjelma jätettiin järjestämättä. Sen sijaan kiertävät oppaat olivat vierailijoiden käytettävissä suosituimmilla alueilla eläintarhaa ja loppukesästä järjestettiin juonnettuja ruokintoja. Syksyllä Korkeasaaren oppaat järjestivät eläintarhan asiakkaille lyhyitä opastettuja kierroksia pienryhmissä.

Keväisessä Korkeasaarella työskenteli edellisvuoden tapaan oppaista koottu hanhitiimi, joka edisti ihmisten ja luonnonvaraisten valkuposkihanhiin yhteiseloä eläintarhassa.

## Tapahtumat

Korkeasaaren yleisötapahtumat rikastuttavat asiakaskokemusta, mutta ne myös tehostavat eläintarhan suojeluviestintää ja vauhdittavat suojeluhankkeiden varainkeruuta. Vuonna 2020 **koronarajoitukset osuivat erityisesti yleisötilaisuuksiin**, joten suurin osa eläintarhan tapahtumista jouduttiin perumaan. Kaikesta huolimatta, noin 10 % vuoden vierailuista muodostui yleisötapahtumista: Lux Korkeasaaresta, talviloma- ja syyslomaohjelmasta sekä Kissojen Illoista.

Tammikuulle 2020 jatkunut uusi talvitapahtuma **Lux Korkeasaari oli menestys**. Tapahtuman yhteydessä nostettiin esiin lumileopardien tilannetta luonnossa ja kerättiin varoja suojeluun. Jokaista maksullisella lipulla saapunutta asiakasta kohden Korkeasaari lahjoitti euron lumileopardien suojeluun. Reilusta 25 000 tapahtumavierailusta yli puolet ajoittui tammikuulle, minkä ansiosta Korkeasaari teki vuonna 2020 toistaiseksi suurimman lahjoituksensa Pohjois- ja Keskiaasian vuoristoalueilla tapahtuvaan lumileopardien suojelutyöhön. Lux Korkeasaarelle oli suunniteltu jatkoa seuraavalle joululomalle ja vuodenvaihteen 2021 yli. Olosuhteiden pakosta emotapahtuma Lux Helsinki jouduttiin siirtämään ja lopulta perumaan, ja samalla myös Korkeasaaren satelliittitapahtuma peruuntui.

Suosittu **Kissojen Yö muutettiin väljemmiksi Kissojen Illoiksi**, jolloin eläintarha oli avoinna syyskuun kolmena ensimmäisenä perjantaina ja lauantaina klo 10–22. Asiakasmäärä oli rajattu ennakoilmoittautumisella ja ohjelma suunniteltiin koronaturvallisuus huomioiden. Jokaista Kissojen Iltaan maksullisella lipulla saapunutta asiakasta kohden Korkeasaari lahjoitti euron Amurin kissapetojen suojeluun. Tavoitteena oli kartuttaa vuoden AMUR-keräyssummaa niin, että voitiin turvata Amurin kissapetojen suojeluprojektien jatkuminen Venäjän Kaukoidässä myös ensi vuonna. Tässä onnistuimme, kiitos 17 000 Kissojen Illoissa vierailleen asiakkaan. Korkeasaaren Teatteri teki muutaman vuoden tauon jälkeen paluun Kissojen illoissa. Näyttelijöinä oli Korkeasaaren oppaita ja käsikirjoitus valotti luonnon monimuotoisuuden tärkeyttä.

Lokakuun perinteeksi muodostunut Maailman eläinten päivänä järjestetty ilmapäivä, Korkeasaaripäivä, peruttiin myös, mutta sen tilalla kokeiltiin loka- ja marraskuussa kuukausittaista maanantain ilmapäivää, jonka asiakasmäärä rajattiin ennakoilmoittautumisella. Matalasesonkina kuukausittain järjestettävää ilmapäiväkokeilua jatketaan vuonna 2021.



## Opastukset ryhmille

Yrityksille ja muille ryhmille suunnatut kokouspaketit ja ohjelmapalvelut kasvattivat edelleen suosiotaan. **Varauksia tehtiin yli 400 ryhmälle.** Vuoden aikana 190 yritys-, yhteisö- tai yksityisryhmää tilasi oppaan rikastuttamaan vierailua tiedolla, kokemuksilla ja elämyksillä. Tämä vastaa viime vuoden määrää. Suosituimmat ohjelmapalvelut ovat eläinten yhteisöllisyys -opastus, jolla tarkkaillaan eläimiä ja peilataan eri lajien käyttäytymistä oman työyhteisön sosiaaliseen kanssakäymiseen, sekä vuodenajan Korkeasaari, jolla esitellään ajankohtaisimpia eläinlajeja ja kerrotaan eläintarhojen tekemästä lajiensuojelutyöstä. Lasten syntymäpäiväpaketteja myytiin 20 % enemmän kuin edellisellä vuonna, kasvu painottui erityisesti syyskauteen.



## Asiakkaiden koronaturvallisuus

Korkeasaari teki vuoden aikana runsaasti järjestelyjä, joilla taattiin asiakkaiden turvallinen vierailu Korkeasaarella. Eläintarhan alueella rajoitettiin tarvittaessa sisällä olevien eläintilojen vierailuja, kuulutuksilla muistutettiin kävijöitä turvallisista käytännöistä, käsidesiä oli saatavilla ympäri eläintarhan aluetta, korkeasesongin ja erilaisten teemapäivien aikana saareen otettavien asiakkaiden määrää rajoitettiin ja turvavälien toteutumista ohjattiin sekä opastein että henkilökunnan toimesta. Korkeasaarella ei havaittu joukkoaltistumisia vuoden 2020 aikana. Taloustutkimuksen Vapaa-ajankeskusten imagot 2020 -tutkimuksessa asiakkaiden **tyytyväisyys koronaturvatoimien toteutumiseen Korkeasaarella oli korkeampi** verrattuna muihin vapaa-ajankeskukseen.

## Näyttelyt

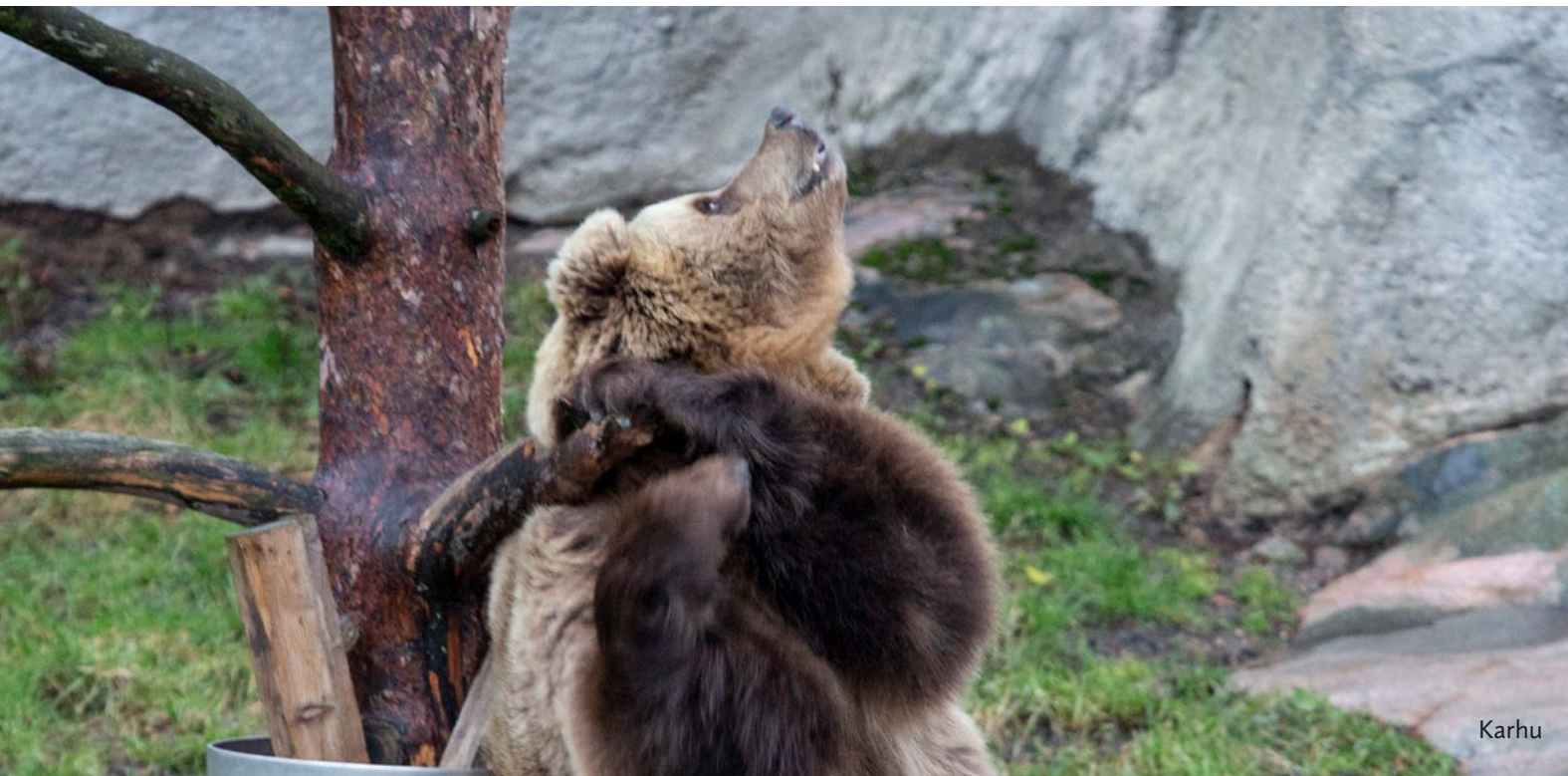
Karhulinna näyttelytilan vuosi alkoi eläköityneen eläintenhoitaja **Ari Turusen** valokuvanäyttelyllä talviyhönteisistä. Osallistuimme myös Luontokeskus Haltiassa järjestettyyn talviseen lumileopardinäyttelyyn. Kesäkaudella virittäydyimme Euroopan ja eläintarha- ja akvaarioyhdistys EAZA:n Which Fish -teeman mukaisesti meriaiheeseen. Odotuspaviljongissa esiteltiin kuvia Itämerestä Meren aarteet -näyttelyssä ja elokuussa Itämeripäivänä Suomen aforismiyhdistyksen meriaiheisten aforismien näyttely Vanhalla Jääkarhulinalla. Karhulinna näyttelytilassa pohdittiin merten mikromuovia ja roskaantumista **Jesse Törmikosken** roskataiteesta kootussa näyttelyssä. Marraskuussa tilaan avautui **Niina Uusitalon** Syö pois -näyttely, joka lähestyi valokuvan keinoin syömisemme vaikutuksia ilmastoon.





# Vaikuttavaa viestintää

Korkeasaaren viestintä tavoittaa ihmiset eläintarhan ulkopuolella. Julkiset mediat tekevät mielellään juttuja Korkeasaaresta, koska eläintarha tarjoaa paljon kiinnostavia uutisaiheita, laadukasta kuva- ja videomateriaalia sekä osaavia asiantuntijoita haastateltavaksi. Korkeasaaren omat kanavat hyödyntävät näitä samoja keinoja aktiivisesti ja poikkeuksellisen vuoden aikana eläintarhan sosiaalisen median kanavat saivat jälleen lisää innokkaita seuraajia.



Karhu

## Korkeasaari medioissa

Mediaseurannan perusteella vuoden aikana verkkomedioissa julkaistiin 1 322 Korkeasaarta käsittelevää artikkelia, missä on 31 % kasvua edellisvuoteen. Korkeasaaren asiantuntijoiden kommentit olivat haluttuja, sillä heitä oli haastateltu tai siteerattu 374 artikkelissa, mikä on yli kaksinkertainen määrä vuotta aiempaan.

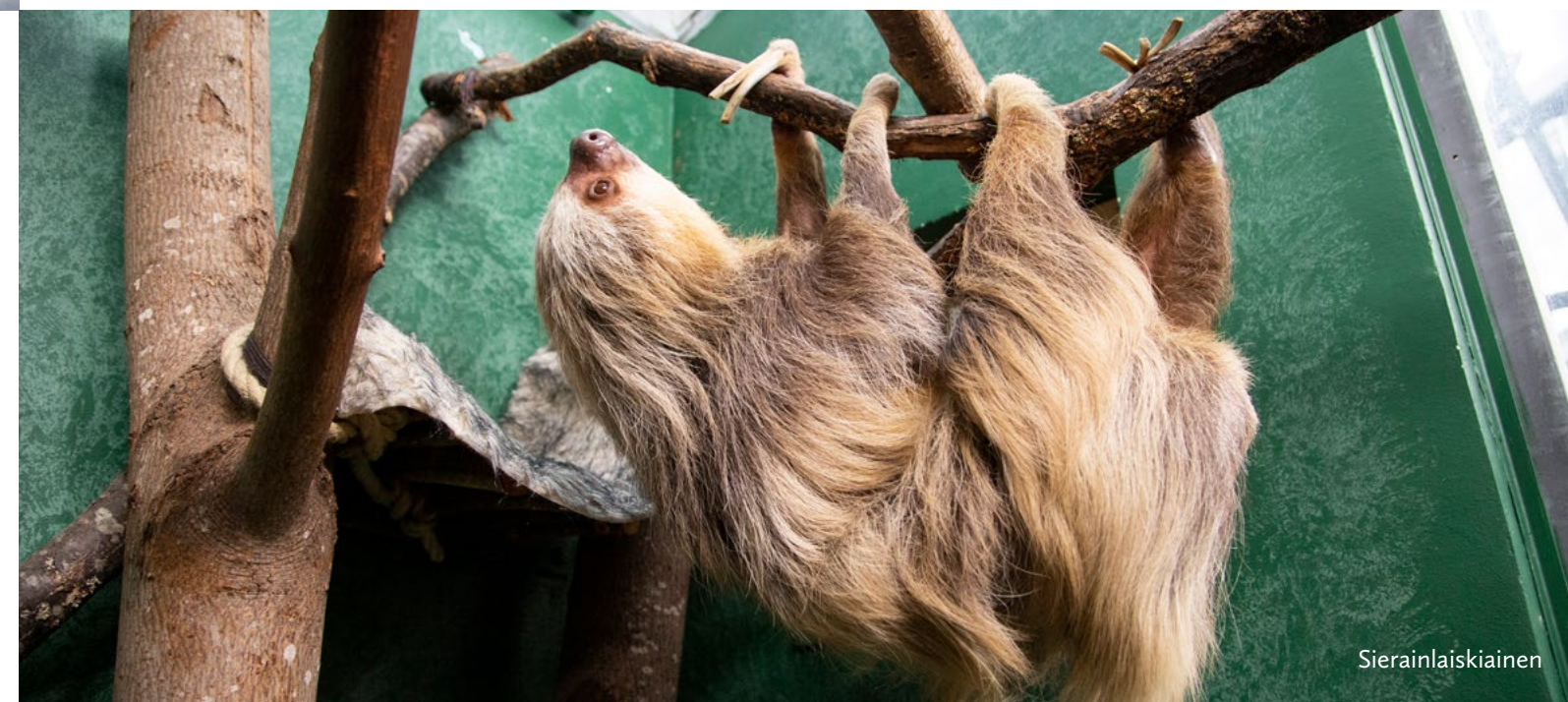
Tämänkin vuoden kiinnostavin uutisaihe oli tammikuussa Korkeasaaresta sijoituspaikan saanut ja vain muutamaa viikkoa myöhemmin menehtynyt saimaannorppa Piitsniemen Topias, josta media julkaisi tammi-helmikuussa 129 juttua. Coco-laiskiaisien elämän päättyminen 47-vuoden pitkässä iässä nousi loppuvuoden uutisaiheista suurimmaksi (39 artikkelia 10.9.). Monelle tutuksi tulleen eläimen kuolemaa muisteltiin lämmöllä ja osaa ottaen.

Muita median suosikkiaiheita olivat karhujen herääminen lyhyiltä uniltaan (18.2.), hoidossa olleiden harmaahylkeen kuuttien palautus mereen (19.5.) sekä uusi lajimme huulipekari (2.6.) ja ensimmäiset amurinleopardikissojen pennut (1.9.). Nämä kaikki nousivat esiin tiedotteiden ansiosta, joita lähetimme 22 kpl.

Kansainvälistä huomiota saimme Korkeasaaresta tehdyllä Aalto-yliopiston sakitutkimuksella, joka levisi marraskuun alusta alkaen uutistoimistojen kautta kaikkien mannerten medioihin yhteensä 52 julkaisun voimin. Television puolella eniten huomiota saimme Nelosen Big Brother -ohjelmassa, jossa eläintenhoitajamme **Timo Paasikunnas** oli yksi suosituimmista talon asukkaista ja jakoi tietoa sekä käärmeistä että eläintarhoista.

## Korkeasaarta käsittelevät julkaisut eri medioissa

	Julkaisumäärä
Helsingin Sanomat	110
Ilta-Sanomat	66
Yle.fi	65
Helsingin kaupunki	55
MSN	55
MTV Uutiset	52
Iltalehti	50



Sierainlaiskiainen





## Korkeasaaren omat kanavat

Korkeasaari.fi-sivuilla vieraili **680 000 käyttäjää** yhteensä 1 114 500 kertaa, luvut ovat samaa tasoa edellisvuoden kanssa. Laitevalinnat mukailivat myös edeltävää vuotta: mobiilikäyttäjää verkkosivuilla oli 72 prosenttia, tietokonekäyttäjää 22 prosenttia ja loput lukivat sivuja tabletilla.

Korkeasaaren sosiaalisen median kanavista Facebook on tärkein 61 000 seuraajallaan ja mediat poimivat sieltä ajoittain aiheita omiin artikkeleihinsa. Eniten näkyvyyttä saivat tänä vuonna luonnonvaraisista eläimistä tärkeää tietoa jakaneet julkaisut, kuten ravinnon takia lentokyvytön kyhmyjoutsen ja lintujen oikea ruokinta, rakennustyömaalta häädetyt mustarastaanpoikaset ja ohjeistus antaa linnunpesien olla rauhassa ja Helsingin Kuusiluodolta pahoinpideltynä löytynyt kanadanhanhi. Twitterissä nämä samat teemat nousivat esiin, mutta suosituin julkaisu oli video lumileopardi Luxin ja hoitajan välisestä keskustelusta. Instagramin suosituimmassa julkaisussa esiintyivät suloiset amurinleopardikissan pennut ja kolmen kärkeen mahtuivat Coco-laiskiainen sekä aavikkoketun poikaset. YouTubeen katsojakunnalla oli pitkälti samanlaiset mieltymykset, sillä kolmessa katsotuimmassa videossa esiintyivät amurinleopardikissan ja aavikkoketun poikaset sekä talviuniltaan heränneet karhut. Korkeasaaren LinkedIn-julkaisut tavoittivat enimmillään noin tuhat silmäparia.

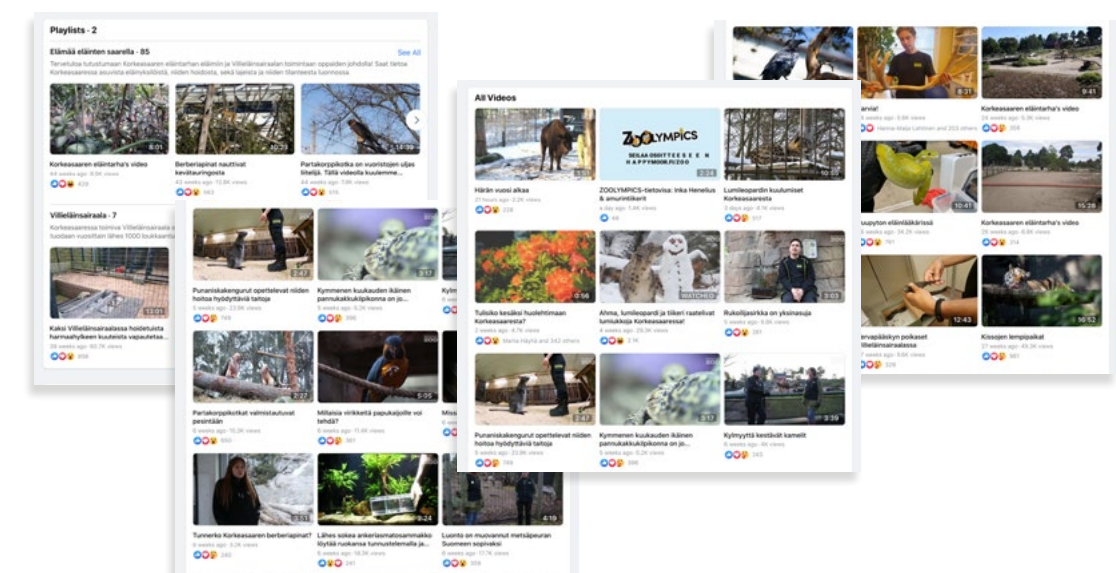
## Korkeasaaren sosiaaliset mediat vuonna 2020

	Facebook	Twitter	Instagram	Youtube
<b>Julkaisut</b>	512	536	53	52
<b>Seuraajamäärä</b>	61 000 (+ 22 %)	2 900 (+ 47 %)	26 200 (+ 31 %)	7 300 (+ 18 %)
<b>Yhteisnäkyvyys</b>	2 455 700	810 100	458 500	694 900
<b>Suosituimman julkaisun näkyvyys</b>	433 000	60 500	27 900	20 600

## Livelähetykset

Kun eläintarha oli keväällä suljettuna, Korkeasaaren Facebook-sivulla julkaistiin **84 video-lähetystä**. Oppaiden juontamissa videoissa tutustuttiin eläinlajeihin, eläinyksilöihin ja niiden hoitajiin, vierailtiin takatiloissa sekä kerrottiin mitä eläimet syövät, minkälaisia virikkeitä niille tehdään ja kuinka niitä hoidetaan. Samalla kerrottiin lajien uhanalaisuudesta, eläintarhojen tekemästä suojelutyöstä sekä monimuotoisuuden merkityksestä. Omat videonsa tehtiin Villieläinsairaalan toiminnasta, Korkeasaaren historiasta sekä trooppisten talojen ja puutarhojen kasveista. Videot herättivät paljon keskustelua ja kysymyksiä, joihin Korkeasaaresta vastattiin lähetyksen aikana ja sen jälkeen.

Eläintarhan ollessa suljettuna Korkeasaaren Facebook-julkaisuja näytettiin lähes 6 miljoonaa kertaa. Videoiden katseluminuutteja kertyi 1,9 miljoonaa, siis yli 3,5 vuotta. Julkaisuja näki uutisvirrasaan yhteensä 4,8 miljoonaa ihmistä, keskimäärin yli 31 000 julkaisua kohden. Kutakin julkaisua klikkasi, tykkäsi, kommentoi tai jakoi keskimäärin 2 100 ihmistä. Korkeasaaren sivujen seuraajamäärä kasvoi 2,5 kuukaudessa 13 %, 50 791:stä 57 561:een.





# Elämme niin kuin opetamme

Korkeasaari toimii aktiivisesti ilmastonmuutosta vastaan ja tavoitteemme on olla hiilineutraali vuoteen 2030 mennessä. Korkeasaari toimii ilmastotyössään mallinäyttäjänä Helsingin kaupungin muille toimijoille sekä kansainvälisesti kaikille eläintarhoille.

Monimuotoisuuden varjelu on tärkeä osa ilmastonmuutoksen sopeutumista. Mitä vähemmän vaihtelua lajistoissa on, sitä alttiimpia nämä ovat erilaisille muutoksille ja poikkeustilanteille – ja mitä monimuotoisempi eliöstö, sitä paremmin elinympäristö sopeutuu myös muuttuviin olosuhteisiin. Myös luonnossa tapahtuva hiilensidonta on tehokkaampaa, mitä monimuotoisempi lajisto alueelta löytyy.

**Hiilineutraali Korkeasaari 2030** -tavoitetta edistetään Ekokompassi-ympäristöohjelman avulla. Korkeasaarella on ollut Ekokompassi käytössä vuodesta 2015 lähtien ja sertifikaatti uusittiin vuonna 2019. Ekokompassin keskeisiä tavoitteita ovat sekajätteen määrän vähentäminen ja energiankulutuksen pienentäminen. Lisäksi Ekokompassin avulla edistetään vastuullisia hankintoja, kestävästä liikkumisesta ja ympäristövastuullisuuteen liittyvää viestintää. Ympäristöohjelmaa päivitetään vuosittain ja tavoitteita arvioidaan määräajoin. Tavoitteet asetetaan vähintään kahdelle toiminnan osa-alueelle, joiden ympäristövaikutukset ovat merkittävimmät.

Vuoden 2020 loppuun mennessä olimme vähentäneet hiilidioksidipäästöjäme jo lähes 40 % . Korkeasaaren matkasta hiilineutraaliksi on tehty animaatio suomeksi ja englanniksi. Nykyisellään Korkeasaaren **lämpö- ja sähköenergia tuotetaan hiilivapaasti**, eli ilman fossiilisia polttoaineita. Ulkomaan lentojen, kuten henkilökunnan työmatkojen ja eläinten kuljetusten hiilipäästöt kompensoitiin istuttamalla Mikkeliin taimikko, joka kasvaessaan sitoo lennoista aiheutu-

neet päästöt. Saarella käytössä olevat dieselkoneet toimivat jatkossa 100 % uusiutuvalla Neste MY -dieselillä. Lisäksi käytössämme on sähkökäyttöinen lava-ajoneuvo, sähköpyöriä ja -potkulautoja sekä biokaasulla kulkeva leasing-henkilöauto. Vuonna 2020 valmistui ohjeistus vastuullisista hankinnoista.

Korkeasaari liittyi vuonna 2020 **Helsingin ilmastokumppaniksi**. Ilmastokumppanit-verkosto yhdistää hiilineutraalia Helsinkiä edistävät toimijat. Ilmastokumppaneiden tavoitteena on mm. lisätä uudenlaista ja innostavaa yhteistyötä kaupunkialueen päästöjen vähentämiseksi.

Korkeasaaren on nykyisin yhä helpompaa tulla julkisella liikenteellä, pyörällä tai jalan. Vuonna 2020 valmistui kaupunkipyöräpiste aivan Korkeasaaren sisäänkäyntitunneliin.

Korkeasaari kannustaa kävijöitään tekemään muutoksia omiin arkipäiväisiin valintoihin, kuten ruokailutottumuksiin. Ravintoloitsijan jokaiselta palvelupisteeltä löytyi vuonna 2020 vegaanisia vaihtoehtoja ja omilla tilaisuuksissamme suosimme nykyisin pääosin vegaanisia tarjoiluja.

Korkeasaari liittyi syksyllä mukaan Visit Finlandin **Sustainable Travel Finland** -ohjelmaan. Ohjelman kautta Korkeasaaren eläintarhan säätiö sitoutuu noudattamaan Visit Finlandin valtakunnallisia kestävä matkailun periaatteita sekä tavoittelemaan eläintarhan oman toiminnan ekologista, sosiaalista, kulttuurista ja taloudellista kestävyttä. Helsinki Marketingin vierailukohteille asettamista Valitse vastuullisemmin -kriteereistä Korkeasaari täyttää 9/10. Korkeasaarella on tehty jo pitkään työtä ekologisen kestävyden eteen. Nyt tavoitteita asetetaan laajemmin myös muille vastuullisuuden saroille.



KATSO VIDEO





# Uudistamme ja rakennamme

Koronapandemian aiheuttama **Korkeasaaren sulkeminen ja pääsylipputulojen väheneminen heijastui vuoden 2020 rakentamisiin ja korjauksiin.** Osan vuonna 2020 toteutetuiksi suunnitelluista rakennus- ja korjaustöistä jouduimme siirtämään tuonemmaksi. Teimme kuitenkin välttämättömiä korjauksia ja eläintilojen kunnostuksia ja jatkoimme suunnittelua niiltä osin, kuin se oli mahdollista.

Vuonna 2019 alkanut saukkotarhan rakennushanke ja siihen liittyvät leikkipaikat valmistuivat muilta osin paitsi saukkoaltaan osalta. Altaan rakentaminen osoittautui vaativammaksi kuin alussa oletettiin ja sen valmistuminen siirtyi vuoden 2021 keväälle.



Karhulinnan WC



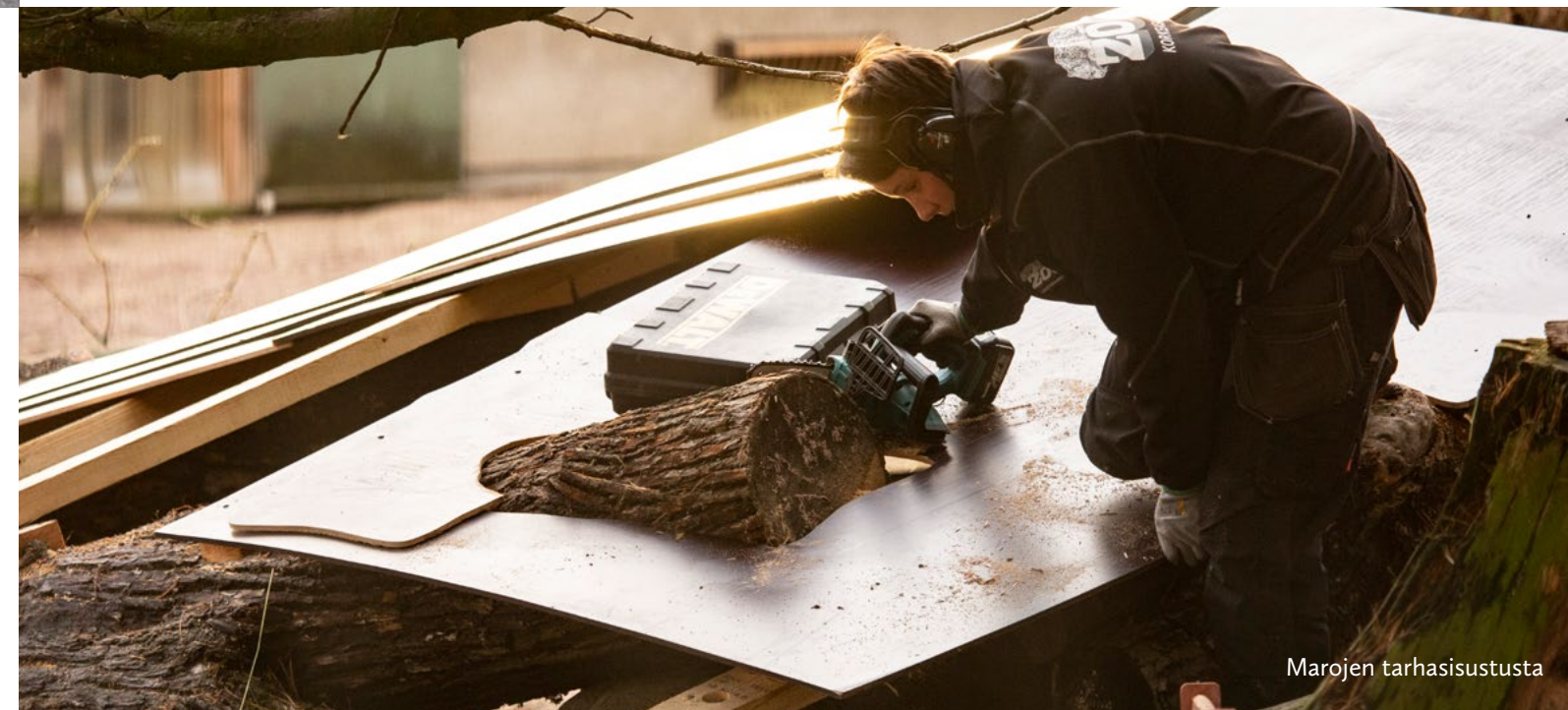
Saukkoleikkipaikka

Eläinten ulkotarhoja sisustettiin ja mm. lumileoparditarhat sisustettiin uudestaan amurinleopardeille sopiviksi. Keskisaaren Ylänköalueen eläimet, kamelit, mongolianvillihevokset, kulaanit ja jakit saivat uudet ruokintakaukalot sekä talleihin että tarhoihin. Villieläinsairaalan vanha jätekatos kunnostettiin oravapotilaita varten ja ulkolentotarhan tarhapohja uusittiin.

Uusi tropiikki -hankkeen suunnittelu jatkui ja hankeselvityksen väliraportti valmistui. Korkeasaaren henkilökuntaa osallistui myös Kruunusillat-hankkeen työpajoihin, joissa tunnistettiin ja varauduttiin rakentamisaikaisiin riskeihin.

Valkohuulipekarit saivat uuden tarhan ja sisätiloihin tehtiin aita- ja porttirakenteet Korkeasaaren oman henkilökunnan työnä. Kissalaakson takatiloissa tehtiin leijonien sisätilojen muutostöitä ja samalla pinnoitettiin käytävien ja keittiötilojen lattiat uudelleen. Kylmiöiden koneistus uusittiin Kissalaakson keittiötiloissa ja Amazonia-talossa. Africasian aulan lattia pinnoitettiin uudelleen. Amazonia-talon sisäänkäynnin lipa ja ulkotarhojen katot uusittiin.

Karhulinnan ylätasanteen vesivuodon korjaus ja keskisaareissa sijaitsevien tallirakennusten kattojen korjaustyöt valmistuivat. Karhulinnan keittiön lattiat pinnoitettiin uudestaan ja yleisö-WC:t kunnostettiin. Ravintola Pukin ja toimistokäytössä olevan Huvilan ulko-ovet uusittiin alkuperäisten ovimallien mukaisiksi. Puistoalueilla uusittiin vanhoja pensasalueita ja Saarenvartijan puiston puron pohja kunnostettiin.



Marojen tarhasisustusta





# Houkutteleva ja eläinvoimainen osa Helsingiä

Korkeasaaren eläintarha on yksi kotimaan tunnetuimmista ja Helsingin vetovoimaisimmista vapaa-ajankohteista.

Taloustutkimuksen tekemän vuosittaisen Vapaa-ajankeskusten imagot -tutkimuksen mukaan **Korkeasaari oli vuonna 2020 Suomen tunnetuin vapaa-ajankohde** Linnanmäen ohella. Korkeasaaren kokonaistunnettuus on 86 %. Tulos on noussut kahdeksalla prosenttiyksiköllä edellisvuodesta. Kokonaisu mielikuvissa Korkeasaari sijoittui ensimmäiseksi 30 tutkitusta kohteesta yleisarvosanalla 8,43. Edellisessä tutkimuksessa Korkeasaari oli toinen yleisarvosanalla 8,30. Parhaat arviot Korkeasaari sai hintatasosta (1./30), sopivuudesta koko perheelle (2./30) sijainnista (3./30), siisteydestä (3./30) ja henkilökunnan palvelualltiudesta (3./30).

Sponsor Insightin vuosittain toteuttaman väestötutkimuksen mukaan 43 % Suomen täysi-ikäisestä väestöstä on kiinnostunut Korkeasaaresta. Teemapuisto ja tapahtumapaikka -kategorian kohteista Korkeasaari oli tutkimuksen kiinnostavin.

TripAdvisor-arvostelupalvelun ”nähtävää ja koettavaa Helsingissä” -osiossa Korkeasaari on sijalla 31/336 ja ensimmäisellä sijalla kävijöiden suosittamana pääsymaksullisena vapaa-ajankohteena.

Korkeasaarella oli Trip Advisorin ”erinomainen kohde” -sertifikaatti (Certificate of Excellence) myös vuonna 2020.

Korkeasaari on SPOT Sponsorointi & Tapahtumat ry:n, Marketing Finland ry:n sekä Helsingin seudun kauppakamarin jäsen. Korkeasaari kuuluu Helsingin kaupungin matkailua kehittäviin Helsingintekijät- ja Merellinen Helsinki -verkostoihin.

## Asiakkaat ovat ystäviämme

Korkeasaarella vieraili vuoden 2020 aikana **353 194 asiakasta**. Tämä vastaa 70 % vuodelle suunniteltua vierailijamäärätavoitetta. Korkeasaari oli koronapandemian aiheuttamien rajoitusten vuoksi suljettuna 3,5 kuukautta. Huomioiden Helsingin yleisesti kärsimän menetyksen niin ulkomaan kuin kotimaan matkailussa, Korkeasaaren vuotta voi olosuhteisiin nähden pitää onnistuneena.

Poikkeusoloilla on ollut vaikutusta Korkeasaaren asiakasprofiiliin. Eläintarhan vierailijoista vajaa puolet edustaa lapsiperheitä, aikuisten osuus kaikista vierailijoista on noin 60 %. Tämä suhdeluku on säilynyt muuttumattomana. Omatoimivierailijat olivat suurin asiakasryhmä 96 % osuudella. Edellisvuoteen nähden kasvua oli 16 prosenttiyksikköä. Ulkomaalaisten vierailijoiden osuus väheni merkittävästi. Kotimaan vierailijoista 93 % tuli Etelä-Suomesta, kun tavanomaisesti vastaava osuus on noin 80 %.

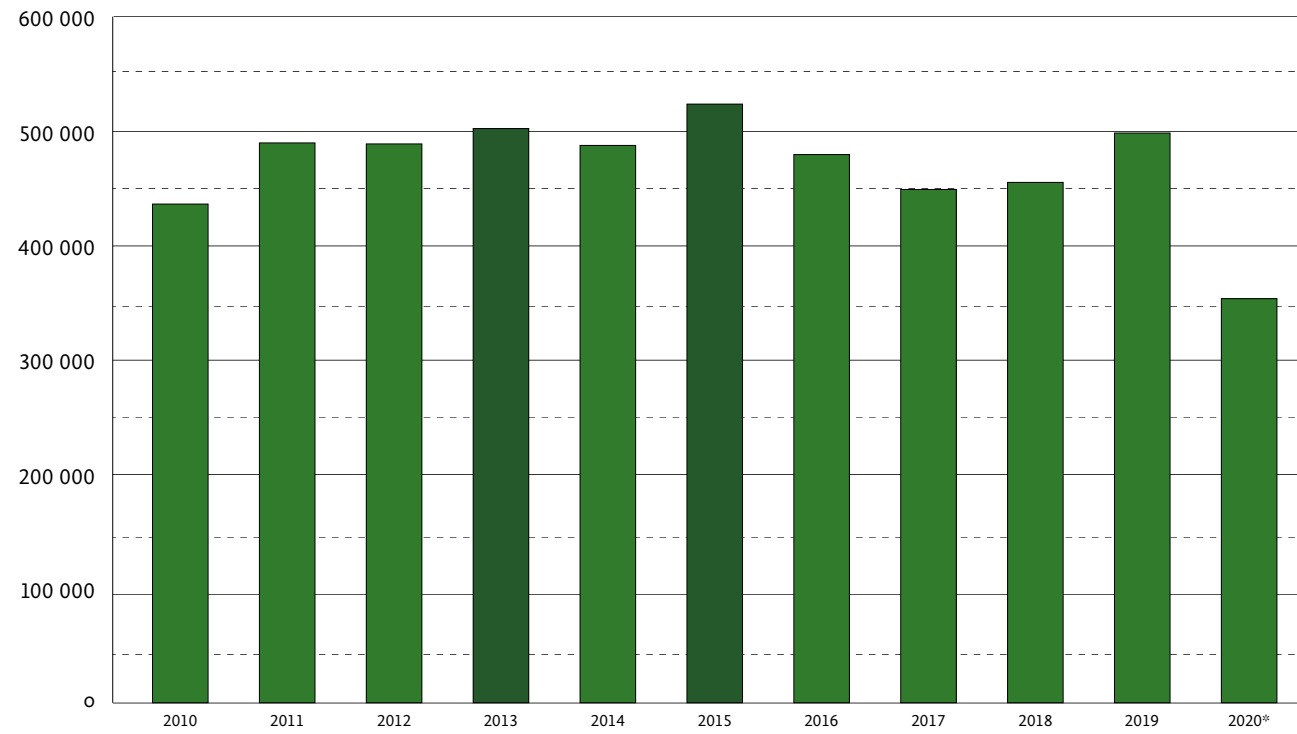
Tammikuu ja marraskuu olivat Korkeasaaren tilastoidun historian vilkkaimpia, helmikuu ja lokakuu olivat myös vuodenaikaan nähden keskimääräistä vilkkaampia. Ensimmäistä kertaa tuotettu Lux Korkeasaari -tapahtuma kasvatti tammikuun kävijäluvut 3,7-kertaisiksi edellisvuoteen nähden. Syksyä vauhdittivat hyvä sää, ryhmävierailut sekä kasvanut vuosikorttilaisten joukko.

Vuonna 2020 myytiin **17 200 vuosikorttia**. Aktiivinen kampanjointi kasvatti vuosikorttimyyntiä yli 40 %. Vuosikorttiasiakkaiden vierailut vastasivat noin 14 % koko vuoden vierailuista, kun edellisvuonna vastaava osuus oli 8 %.

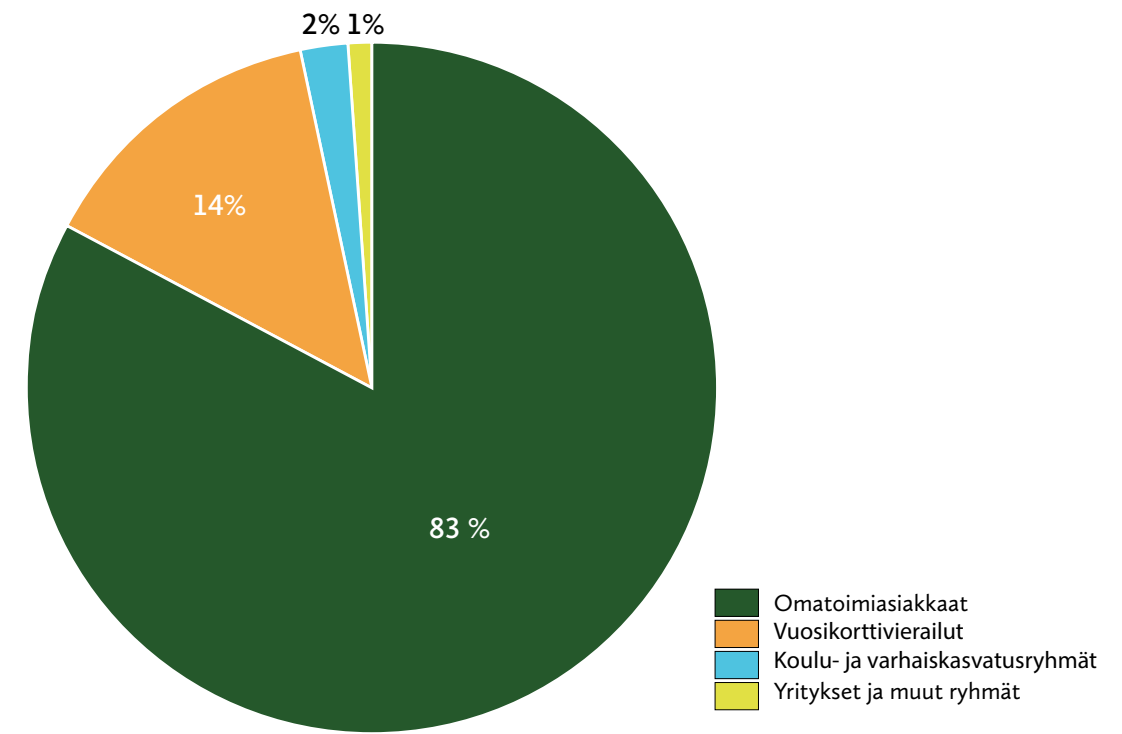
Ryhmävierailuiden suhteellinen osuus jäi aikaisempia vuosia vähäisemmäksi Korkeasaaren ollessa suljettu vilkkaimman luokkaretkisesongin aikaan ja usean ison yritystilaisuuden peruuntuessa. Syyskaudella sen sijaan pienten yritysyryhmien vierailuissa ja lasten syntymäpäivissä olisi kasvua edellisvuoteen verrattuna. Koulu- ja varhaiskasvatusryhmien osuus vierailuista oli 3 %. Vuoteen 2019 verrattuna kohderyhmän suhteellinen osuus pieneni noin viisi prosenttiyksikköä. Yritystapahtumien ja -vierailuiden määrä vastasi reilua 1 % asiakaskunnasta, yritysasiakkaiden määrä puolittui vuodesta 2019.



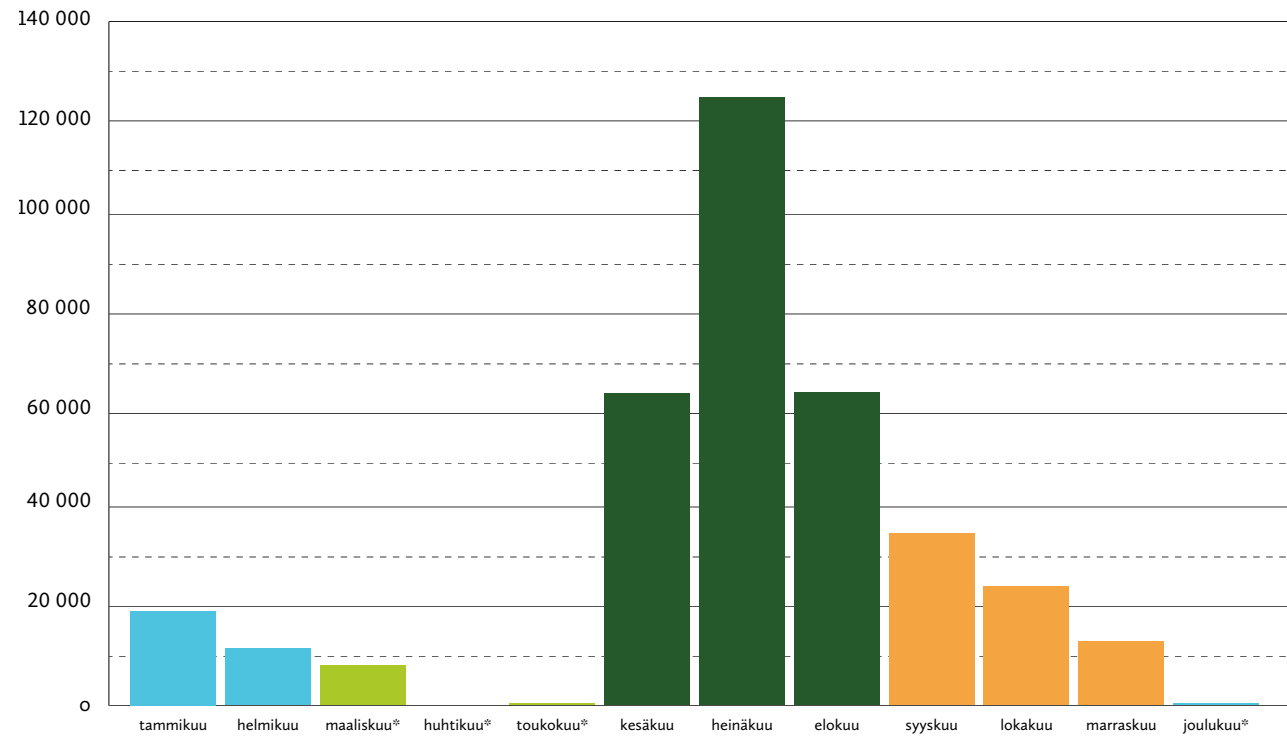
## Korkeasaaren kävijäluvut 2010 - 2020



## Asiakasjakauma ryhmittäin vuonna 2020

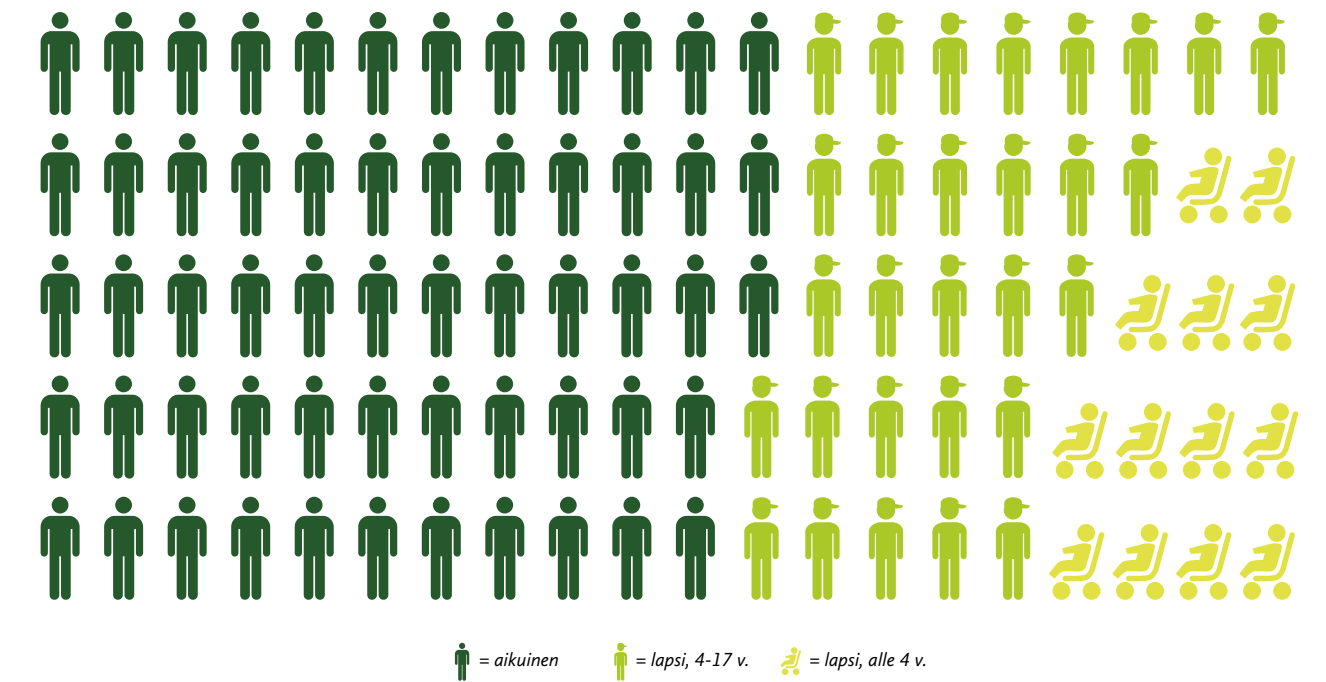


## Kävijämäärän jakautuminen kuukausittain vuonna 2020



\* Korkeasaari oli suljettuna 17.3.-31.5. ja 30.11.-31.12.

## Asiakasjakauma lipputyypeittäin vuonna 2020



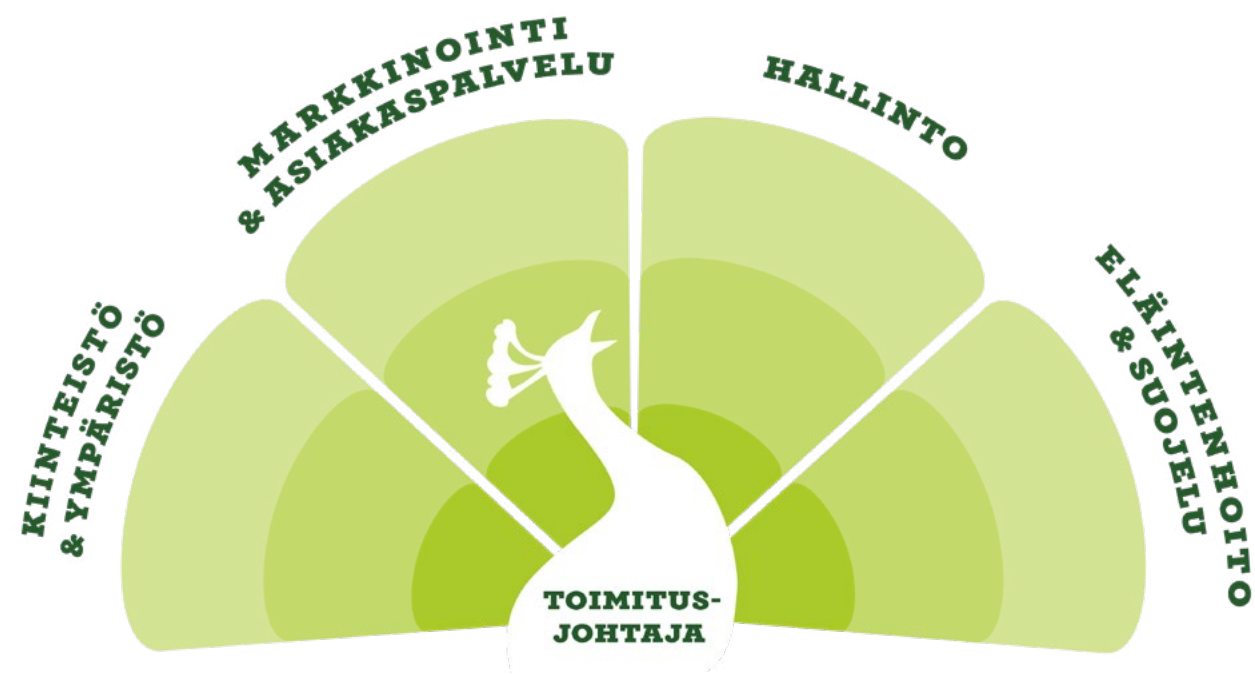


# Korkeasaaren eläintarhan säätiön organisaatio

Korkeasaaren eläintarha on Euroopan eläintarha- ja akvaarioyhdistyksen (EAZA), Maailman eläintarha- ja akvaarioyhdistyksen (WAZA) sekä Kansainvälisen luonnonsuojeluliiton (IUCN) jäsen.

## Säätiön johto

Korkeasaaren eläintarhan säätiö aloitti toimintansa 1.1.2018. Säätiön toimitusjohtaja on **Sanna Hellström**. Korkeasaaren säätiö on yleishyödyllinen yhteisö, eikä tavoittele taloudellista voittoa. Säätiö on osa Helsingin kaupunkikonsernia ja yksi kaupungin tytäryhteisöistä. Sen päättävänä elimenä toimii hallitus. Hallitukseen kuului vuonna 2020 puheenjohtaja Atte Malmström (14.5. asti) ja Kirsti Laine-Hendolin (14.5 jälkeen, ennen sitä hallituksen jäsen) ja muut jäsenet ovat Pekka Laitinen (vpj) (14.5. jälkeen), Taru Anttonen, Hannele Luukkainen ja Tapio Mustonen. Helsingin kaupunginhallitus nimittää Korkeasaaren eläintarhan säätiön hallituksen puheenjohtajan ja jäsenet aina kahdeksi vuodeksi kerrallaan.



## Korkeasaaren henkilökunta

Korkeasaaren eläintarhan 77 vakituista työntekijää tekevät työtä suurella sydämellä. Työuramme ovat pitkiä. Korkeasaarella on 17 työntekijää, jotka ovat työskennelleet eläintarhassa yli 30 vuotta. Työntekijöidemme keski-ikä on 44 vuotta. **Meillä on edustettuna yli 30 ammattinimikettä**; saarellamme työskentelee iso joukko oman alansa parhaita asiantuntijoita. Suurin työntekijäryhmä on eläintenhoitajat. Vakituisten työntekijöiden lisäksi kesätyöntekijöitä palkattiin 67. Vakituisten henkilöstön lisäksi Korkeasaarella työskentelee ympärivuotisesti noin 20 freelancer-opasta ohjelmopalvelu- ja suojeluviestintätehtävissä.

Työelämäämme tutustuu normaalisti vuosittain myös iso joukko työssä oppijoita ja TET-harjoittelijoita. Kuluvana vuonna työssä oppijoiden määrää jouduttiin kuitenkin rajoittamaan ja TET-harjoittelut keskeyttämään. Eläintenhoidossa oli seitsemän työssä oppijaa kolmesta eri oppilaitoksesta ja yhdeksän sovittua harjoittelujaksoa peruuntui koronatilanteen takia. Osallistuimme Helsingin kaupungin, yritysten ja nuorten yhteiseen Kesäseteli-hankkeeseen, jossa työllistimme 9. -luokan päättäneitä nuoria kesäkuussa. Korkeasaaren tapahtumiin ja toimintaan osallistuu vuosittain noin sata vapaaehtoista. Vuoden merkittävin vapaaehtoisia työllistävä tapahtuma oli Kissojen Illat.



## Kohti Suomen parasta työpaikkaa

Tavoitteenamme on olla Suomen paras työpaikka. Haluamme työntekijöiden viihtyvän työssään ja seuraamme viihtymistä ja työn mielekkyyttä säännöllisesti vähintään kaksi kertaa vuodessa sekä omilla henkilöstökyselyillä että osallistumalla Great Place to Work -tutkimukseen. Haluamme työntekijöidemme kehittyvän työssään. Tarjoamme erilaisia mahdollisuuksia kouluttautua Korkeasaarella, muualla kotimaassa tai ulkomailla. Työntekijöillä on mahdollisuus lähteä tutustumaan suojelutyöhön kentälle tai jonkin toisen yrityksen toimintaan työkierron muodossa. Kuluneen vuoden aikana osa koulutuksista toteutui etänä. Sen sijaan suojelutyötä kentällä eikä työkiertoja toteutettu. Perinteinen saaren oma TET, jossa työntekijät käyvät puoli päivää tutustumassa jonkun toisen työhön, ehdittiin toteuttaa vain osin.

Sairauspoissaolojen vähentämiseen tähtäviä toimia on jatkettu. Vuoden aikana tapahtui viisi työpaikkatapaturmaa, joista aiheutui yhteensä kolme poissaolopäivää, mikä oli selvästi vähemmän kuin edellisinä vuosina keskimäärin. Työntekijöitä kannustettiin Liikkuva Suomi -kampanjalla liikkumiseen ja kulttuuritarjonnan pariin erilaisin henkilöstöeduin. Tunti liikuntaa viikossa jatkui ja vaikka yhteinen pilates oli koronan vuoksi tauolla, kuntosalilla käynti ja lenkit jatkuivat. Erilaisia juhlia ja merkkipäiviä sekä työyhteisön onnistumisia juhlistetaan sitten, kun kokoontuminen on jälleen sallittua. Koronan aikana järjestimme ulkona turvavälein mm. kesäjätsejä ja aamukahvit. Perinteisiä keskiviikkokahveja alettiin järjestää loppuvuodesta Teamsissa.

Koko henkilökunnalle tehtiin maaliskuussa osaamiskartoitus eläintenhoidon osaamisesta ja loppuvuodesta kartoitettiin työntekijöiden osaamista keskeisissä eläintarhan toimintaa koskevisstehtävissä ja niiden edellyttämässä taidoissa.



## Koronan vaikutukset työntekoon

Korkeasaaren koronaryhmä alkoi kokoontua maaliskuun alusta lähtien ja koordinoi eläintarhan koronatoimenpiteitä viranomaisohjeistusten pohjalta. Toimistotyötä tekevät työntekijät määrättiin etätöihin, mutta **suurin osa työntekijöistä työskenteli silti päivittäin eläintarhan alueella** työnsä luonteen takia. Käsihygieniä-, turvaväli-, ja sairauskäytäntöohjeiden lisäksi henkilökunnan keskinäisiä kohtaamisia eläintarhassa vähennettiin puku- ja taukotilajärjestelyillä sekä siirtämällä kokouksia ja koulutuksia verkkoon tai ulkotiloihin. Eläintenhoitajat jakautuivat työskentelemään pienemmissä ryhmissä. Hengityssuojaimia, desinfiointiaineita ja muita hygieniatarvikkeita oli koko ajan saatavilla riittävästi.

Monet sovitut kansainväliset eläinkuljetukset peruuntuivat tai siirtyivät myöhemmäksi. Eläintenhoitotyössä varauduttiin erikoistilanteisiin ja lajien hätäruokintaan ohjeiden ja uusien toimintatapojen kehittämisellä. Eläintarhan muuta henkilökuntaa perehdytettiin hätäruokintaan. Kissaeläinten ja kädellisten hoidossa noudatettiin erityistä huolellisuutta kasvomaskien käytössä ja turvavälien toteutumisessa.

Vuoden 2020 aikana Korkeasaarella ei havaittu yhtään henkilökunnan tai eläinten koronavirustausta eikä tietoon tullut myöskään yhtään asiakkaiden altistumistapausta.







## Säätiön talous

Kokonaisuudessaan Korkeasaaren eläintarhan **oman toiminnan tuotot muodostivat 51 % vuoden tuloista**. Merkittävä osa Korkeasaaren toiminnasta, noin 4,58 miljoonaa euroa, katettiin Helsingin kaupungin maksamalla toiminta-avustuksella. Korkeasaari sai Valtiokonttorilta kustannustukea 474 862 euroa koronapandemian aiheuttamiin tulonmenetyksiin. Lisäksi Korkeasaari sai vuonna 2020 ympäristöministeriöltä 80 000 euron avustuksen Villieläinsairaalalle luonnonvaraisien eläinten hoitoon.

Vuonna 2020 Korkeasaaren eläintarha sai n. 44 % tuloistaan pääsylipputuloista, tuote- ja palvelumyynnistä sekä vuokratuloista. Näiden tulojen määrä väheni n. 1,3 miljoonaa euroa (24 %) vuodesta 2019. Tulojen väheneminen oli seurausta maailmanlaajuisesta koronapandemiasta, jonka leviämisen hillitsemiseksi **eläintarha oli suljettuna yhteensä 3,5 kuukautta**; keväällä 17.3.–31.5.2020 ja uudelleen loppuvuodesta 30.11.–31.12.2020. Tulonmenetysten kompensoimiseksi Korkeasaari siirsi vuoden aikana rakennusinvestointeja ja korjausrakentamista tuleville vuosille sekä karsi hallinnon ja markkinoinnin kuluja.

Keskimääräinen pääsylipputulo vierailijaa kohden vuonna 2020 oli 9,48 euroa ja oman tulonhankinnan kokonaistulo 11,80 euroa per vierailija. Vuoteen 2019 nähden **keskimääräinen pääsylipputulo ja kokonaistulo per asiakas kasvoivat** noin 7 %. Pääsylipputulojen asiakaskohtaista kasvua vauhdittivat vuosikorttien lisääntynyt myynti ja vastaavasti koululaisvierailujen vähyys kevätkaudella. Asiakaskohtaisen kokonaistulon kasvuun puolestaan vaikutti pääsylipputulon kasvun lisäksi myymälätoiminnan positiivinen kehitys. Vaikka matkamuistomyymälän liikevaihto jäi noin 90 000 euroa budjetoidusta puolesta miljoonasta, kasvoi tuotemyynnin asiakaskohtainen

tulo 18,4 % edellisvuodesta. Ravintolatoiminnan liikevaihtosidonnaisen vuokran asiakaskohtainen osuus sen sijaan väheni noin 6 % vuoteen 2019 verrattuna.

Korkeasaaren eläintarhan säätiölle on myönnetty yleishyödyllisen yhteisön verohuojennus vuosille 2018–2022. Korkeasaaren eläintarhan säätiön toimintaedellytykset vuonna 2021 riippuvat olennaisesti koronapandemiatilanteen kehityksestä. Jos toimintaa voidaan jatkaa häiriöttä koko vuoden ajan, säätiöllä on edellytykset kasvattaa kävijämäärää ja lisätä kävijäkohtaista tuloa. Säätiö varautuu kuitenkin maltilliseen tulojen kehitykseen ja tarvittaessa sopeuttamaan toimintaansa.

## Kiitos yhteistyöstä!

Korkeasaari on kiinnostava ja tavoiteltu yhteistyökumppani monenlaisille toimijoille. Yhteistyö pitkäaikaisen kumppanin Fazerin kanssa jatkui. Markkinointiyhteistyötä jatkettiin myös jo aiemmilta vuosilta tutuiksi tulleiden GLO Hotelsien, Luontokeskus Haltian, SEA LIFE:n ja Lux Helsingin kanssa. Uutta yhteistyötä käynnistyi Haaga-Heliumin kanssa. Korkeasaari osallistui omalla ohjelmalla ja näkyvyydellä lukuisiin pääkaupunkiseudulla järjestettyihin tapahtumiin, mm. Kulttuurikeskus Caisan Kiinalaiseen uuteenvuoteen, Helsinki-päivään, kansainväliseen juniorijalkapalloturnaukseen Helsinki Cupiin sekä koko perheen ilmaistapahtuma Lasten Festareille sekä Helsinki Education Week -oppimistapahtumaan.

Naapurustosuhteita syvennettiin kauppakeskus REDIn sekä Kalasataman ja Kulosaaren asukas-yhdistysten kanssa. Korkeasaaren eläintarhassa järjestetyissä yleisötapahtumissa ohjelmaa olivat tekemässä John Nurmisen säätiö, Baltic Sea Action Group ja Suomen aforismiyhdistys.





**Korkeasaari**

Kuvat:  
Annika Sorjonen / Korkeasaaren eläintarha

